Banca Națională
a Moldovei

SITUAȚIILE FINANCIARE

Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2017
întocmite în conformitate cu
Standardele Internaționale de Raportare Financiară

Deloitte & Touche SRL
Bd. Ştefan cel Mare, 65,
Office 300
Chişinău, MD-2001
Moldova

Tel: + 373 222 70310
Fax: + 373 222 70311
www.deloitte.md

RAPORTUL AUDITORULUI INDEPENDENT

Către Consiliul de Supraveghere
al Băncii Naţionale a Moldovei

Opinie

1. Am auditat situaţiile financiare anexate ale Băncii Naţionale a Moldovei ("Banca") care cuprind bilanţul contabil la data de 31 decembrie 2017, situaţia rezultatului global, situaţia privind capitalul şi rezervele şi situaţia fluxurilor de mijloace băneşti pentru exerciţiul financiar încheiat la această dată, şi notele la situaţiile financiare, inclusiv un sumar al politicilor contabile semnificative.

2. În opinia noastră, situaţiile financiare anexate prezintă fidel, sub toate aspectele semnificative, poziţia financiară a Băncii la 31 decembrie 2017, şi performanţa sa financiară şi fluxurile de mijloace băneşti aferente exerciţiului încheiat la data respectivă, în conformitate cu Standardele Internaţionale de Raportare Financiară.

Baza pentru opinie

3. Am desfăşurat auditul nostru în conformitate cu Standardele Internaţionale de Audit (ISA). Responsabilităţile noastre în baza acestor standarde sunt descrise detaliat în secţiunea „Responsabilităţile auditorului într-un audit al situaţiilor financiare" din raportul nostru. Suntem independenţi faţă de Bancă, conform Codului Etic al Profesioniştilor Contabili (Codul IESBA) emis de Consiliul pentru Standarde Internaţionale de Etică pentru Contabili şi ne-am îndeplinit celelalte responsabilităţi etice, conform Codului IESBA. Credem că probele de audit pe care le-am obţinut sunt suficiente şi adecvate pentru a furniza o bază pentru opinia noastră.

Responsabilităţile conducerii şi ale persoanelor responsabile cu guvernanţa pentru situaţiile financiare

4. Conducerea este responsabilă pentru întocmirea şi prezentarea fidelă a situaţiilor financiare în conformitate cu Standardele Internaţionale de Raportare Financiară şi pentru acel control intern pe care conducerea îl consideră necesar pentru a permite întocmirea de situaţii financiare lipsite de denaturări semnificative, cauzate fie de fraudă, fie de eroare.

5. În întocmirea situaţiilor financiare, conducerea este responsabilă pentru aprecierea capacităţii Băncii de a-şi continua activitatea, prezentând, dacă este cazul, aspectele referitoare la continuitatea activităţii şi utilizând contabilitatea pe baza continuităţii activităţii, cu excepţia cazului în care conducerea fie intenţionează să lichideze Banca sau să oprească operaţiunile, fie nu are nicio altă alternativă realistă în afara acestora.

6. Persoanele responsabile cu guvernanţa sunt responsabile pentru supravegherea procesului de raportare financiară a Băncii.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee, and its network of member firms, each of which is a legally separate and independent entity. Please see www.deloitte.com/ro/about for a detailed description of the legal structure of Deloitte Touche Tohmatsu Limited and its member firms.

Deloitte.

Responsabilitățile auditorului într-un audit al situațiilor financiare

7. Obiectivele noastre constau în obținerea unei asigurări rezonabile privind măsura în care situațiile financiare, în ansamblu, sunt lipsite de denaturări semnificative, cauzate fie de fraudă, fie de eroare, precum și în emiterea unui raport al auditorului care include opinia noastră. Asigurarea rezonabilă reprezintă un nivel ridicat de asigurare, dar nu este o garanție a faptului că un audit desfășurat în conformitate cu ISA va detecta întotdeauna o denaturare semnificativă, dacă aceasta există. Denaturările pot fi cauzate fie de fraudă, fie de eroare și sunt considerate semnificative dacă se poate preconiza, în mod rezonabil, că acestea, individual sau cumulat, vor influența deciziile economice ale utilizatorilor, luate în baza acestor situații financiare.

   Ca parte a unui audit în conformitate cu ISA, exercităm raționamentul profesional și menținem scepticismul profesional pe parcursul auditului. De asemenea:

   - Identificăm și evaluăm riscurile de denaturare semnificativă a situațiilor financiare, cauzată fie de fraudă, fie de eroare, proiectăm și executăm proceduri de audit ca răspuns la respectivele riscuri și obținem probe de audit suficiente și adecvate pentru a furniza o bază pentru opinia noastră. Riscul de nedetectare a unei denaturări semnificative cauzate de fraudă este mai ridicat decât cel de nedetectare a unei denaturări semnificative cauzate de eroare, deoarece frauda poate presupune înțelegeri secrete, fals, omisiuni intenționate, declarații false și evitarea controlului intern.

   - Înțelegem controlul intern relevant pentru audit, în vederea proiectării de proceduri de audit adecvate circumstanțelor, dar fără a avea scopul de a exprima o opinie asupra eficacității controlului intern al Băncii.

   - Evaluăm gradul de adecvare a politicilor contabile utilizate și caracterul rezonabil al estimărilor contabile și al prezentărilor aferente de informații realizate de către conducere.

   - Formulăm o concluzie cu privire la gradul de adecvare a utilizării de către conducere a contabilității pe baza continuității activității și determinăm, pe baza probelor de audit obținute, dacă există o incertitudine semnificativă cu privire la evenimente sau condiții care ar putea genera îndoieli semnificative privind capacitatea Băncii de a-și continua activitatea. În cazul în care concluzionăm că există o incertitudine semnificativă, trebuie să atragem atenția în raportul auditorului asupra prezentărilor aferente din situațiile financiare sau, în cazul în care aceste prezentări sunt neadecvate, să ne modificăm opinia. Concluziile noastre se bazează pe probele de audit obținute până la data raportului auditorului. Cu toate acestea, evenimente sau condiții viitoare pot determina Banca să nu își mai desfășoare activitatea în baza principiului continuității activității.

   - Evaluăm prezentarea, structura și conținutul general al situațiilor financiare, inclusiv al prezentărilor de informații, și măsura în care situațiile financiare reflectă tranzacțiile și evenimentele de bază într-o manieră care realizează prezentarea fidelă.

8. Comunicăm persoanelor responsabile cu guvernanța, printre alte aspecte, aria planificată și programarea în timp a auditului, precum și principalele constatări ale auditului, inclusiv orice deficiențe semnificative ale controlului intern, pe care le identificăm pe parcursul auditului.

Deloitte & Touche SRL

Deloitte & Touche S.R.L.
Chisinau, R.Moldova
07 mai 2018

Situații financiare:

Bilanțul contabil		1
Situația rezultatului global		2
Situația fluxurilor de mijloace bănești		3
Situația privind capitalul și rezervele		4
Note la situațiile financiare:		
1	Informație generală despre Banca Națională a Moldovei	5
2	Baza de întocmire	5
3	Politici contabile semnificative	7
4	Managementul riscului	20
5	Numerar și plasamente pe termen scurt în bănci	38
6	Aur monetar	39
7	Creanțe ale /obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	39
8	Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	41
9	Credite acordate băncilor și altor persoane	42
10	Valori mobiliare investiționale	43
11	Valoarea justă a instrumentelor financiare	45
12	Imobilizări corporale și necorporale	49
13	Alte active	50
14	Monedă națională în circulație	50
15	Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	50
16	Disponibilități ale băncilor	51
17	Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	52
18	Alte obligațiuni	52
19	Capital și rezerve	52
20	Determinarea (pierderii totale)	53
21	Venituri din dobânzi	54
22	Cheltuieli cu dobânzi	54
23	(Pierderi) din tranzacții și diferențe de curs valutar	55
24	(Pierderi) /venituri din reevaluarea valorilor mobiliare	55
25	Alte venituri	56
26	Cheltuieli operaționale	56
27	Părți afiliate	57
28	Angajamente și obligațiuni condiționate	57
29	Evenimente ulterioare	58

Banca Națională a Moldovei
BILANȚUL CONTABIL
La 31 decembrie 2017

	Note	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016
		MII LEI	MII LEI
ACTIVE			
Numerar şi plasamente pe termen scurt în bănci	5	24,966,441	20,118,744
Aur monetar	6	52,642	54,616
Creanțe ale organizațiilor financiare internaționale	7	4,206,142	4,639,313
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	8	15,522,330	15,583,808
Credite acordate băncilor şi altor persoane	9	23,821	27,968
Valori mobiliare investiționale	10	22,915,155	23,898,946
Imobilizări corporale	12	94,725	81,334
Imobilizări necorporale	12	35,524	42,737
Alte active	13	6,628	17,071
TOTAL ACTIVE		**67,823,408**	**64,464,537**
OBLIGAȚIUNI, CAPITAL ŞI REZERVE			
Obligațiuni			
Monedă națională în circulație	14	21,032,866	18,990,332
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	15	8,783,146	5,712,099
Disponibilități ale băncilor	16	15,978,430	14,319,524
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	17	9,217,431	5,915,352
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	7	8,758,723	10,498,477
Alte obligațiuni	18	48,096	43,212
Total obligațiuni		**63,818,692**	**55,478,996**
Capital şi rezerve	19		
Capital autorizat		902,970	902,970
Fondul general de rezervă		1,448,482	1,543,791
Total capital statutar		**2,351,452**	**2,446,761**
Rezerva veniturilor nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare		1,479,755	6,331,636
Rezerva veniturilor nerealizate din reevaluarea valorilor mobiliare investiționale		164,542	193,431
Alte rezerve		8,967	13,713
Total capital şi rezerve		**4,004,716**	**8,985,541**
TOTAL OBLIGAȚIUNI, CAPITAL ȘI REZERVE		**67,823,408**	**64,464,537**

Notele 1-29 reprezintă parte integrantă a acestor Situații financiare.

Aceste Situații financiare au fost aprobate pe data de 04 mai 2018 de către Consiliul de supraveghere al Băncii Naționale a Moldovei.

Sergiu Cioclea
Guvernator

Aliona Russu
Director al Departamentului
Buget, Finanțe şi Contabilitate,
Contabil şef

Deloitte.
marked for identification
purposes only

Banca Națională a Moldovei
SITUAȚIA REZULTATULUI GLOBAL
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2017

	Note	2017	2016
		MII LEI	MII LEI
Venituri din dobânzi la plasamente pe termen scurt	21	189,453	105,235
Venituri din dobânzi la valori mobiliare	21	1,089,548	802,764
Venituri din dobânzi la creditele acordate şi repo	21	292	16,126
		1,279,293	924,125
Cheltuieli cu dobânzi la creditele primite	22	(47,043)	(39,333)
Cheltuieli cu dobânzi aferente disponibilităţilor	22	(682,942)	(904,251)
Cheltuieli cu dobânzi aferente operaţiunilor cu valori mobiliare şi repo	22	(519,828)	(346,052)
		(1,249,813)	(1,289,636)
Venituri/ (Cheltuieli) nete din dobânzi		**29,480**	**(365,511)**
(Pierderi) din tranzacţii şi diferenţe de curs valutar	23	(4,807,265)	(794,873)
(Pierderi) /venituri din reevaluarea valorilor mobiliare	24	(37,429)	8,068
Alte venituri	25	108,824	37,209
Cheltuieli operaţionale	26	(269,689)	(198,494)
(Cheltuieli) nete operaţionale		**(5,005,559)**	**(948,090)**
(PIERDERE NETĂ)		**(4,976,079)**	**(1,313,601)**
Alte venituri globale			
Diferenţe din reevaluarea valorilor mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova		(2,773)	5,522
Diferenţe din reevaluarea aurului monetar		(1,973)	4,584
TOTAL REZULTAT GLOBAL AL PERIOADEI		**(4,980,825)**	**(1,303,495)**
DETERMINAREA (PIERDERII TOTALE)			
(PIERDERE NETĂ)		**(4,976,079)**	**(1,313,601)**
Acoperirea pierderilor nerealizate din diferenţe de la reevaluarea valorilor mobiliare investiţionale	20	28,889	18,146
Acoperirea pierderilor nerealizate din diferenţe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare	20	4,851,881	1,033,306
(PIERDERE TOTALĂ)	20	**(95,309)**	**(262,149)**

Notele 1-29 reprezintă parte integrantă a acestor Situaţii financiare.

Aceste Situaţii financiare au fost aprobate pe data de 04 mai 2018 de către Consiliul de supraveghere al Băncii Naţionale a Moldovei.

Sergiu Cioclea
Guvernator

Aliona Russu
Director al Departamentului
Buget, Finanțe şi Contabilitate,
Contabil şef

Deloitte.
marked for identification
purposes only

Banca Națională a Moldovei
SITUAȚIA FLUXURILOR DE MIJLOACE BĂNEȘTI
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2017

	Note	2017	2016
		MII LEI	MII LEI
Fluxul mijloacelor băneşti din activitatea operațională			
Dobânzi încasate		1,323,119	947,466
Dobânzi plătite		(1,201,955)	(1,280,993)
(Pierderi) /câştig din valori mobiliare investiționale		(8,540)	26,215
Alte încasări		109,351	37,602
Plăți către salariați şi furnizori		(232,922)	(224,261)
Flux de mijloace băneşti înainte de variația activelor şi obligațiunilor		**(10,947)**	**(493,971)**
Diminuarea /(majorarea) valorilor mobiliare emise de Guvernul RM		244,275	(13,535,475)
(Majorarea) depozitelor la termen în valută străină		(384,118)	(108,793)
(Majorarea) creanțelor organizațiilor financiare internaționale		(14,013)	(1,047,850)
Diminuarea creditelor acordate băncilor şi altor persoane		4,146	14,010,427
(Majorarea) valorilor mobiliare investiționale		(2,238,071)	(4,478,300)
(Majorarea) activelor operaționale		**(2,387,781)**	**(5,159,991)**
Majorarea monedei naționale în circulație		2,042,534	1,946,263
Majorarea disponibilităților Guvernului Republicii Moldova		3,180,036	2,473,779
Majorarea disponibilităților băncilor		1,864,225	1,570,338
Majorarea Certificatelor emise de Banca Națională a Moldovei		3,301,574	5,293,346
(Diminuarea) /majorarea obligațiunilor față de organizațiile financiare internaționale		(826,653)	661,939
Majorarea /(diminuarea) altor obligațiuni		5,380	(23,709)
Majorarea obligațiunilor operaționale		**9,567,096**	**11,921,956**
Flux net de mijloace băneşti din activitatea operațională		**7,168,368**	**6,267,994**
Achiziții de imobilizări corporale şi necorporale		(35,973)	(47,748)
Flux net de mijloace băneşti din activitatea de investiții		**(35,973)**	**(47,748)**
Diferențe din reevaluări ale numerarului şi echivalentelor de numerar		(2,489,023)	(983,886)
Creşterea mijloacelor băneşti şi echivalentelor de numerar		**4,643,372**	**5,236,360**
Numerar şi echivalente de numerar la începutul anului		**10,982,990**	**5,746,630**
Numerar şi echivalente de numerar la sfârşitul anului		**15,626,362**	**10,982,990**
Analiza numerarului şi echivalentelor de numerar			
Numerar în valută străină	5	1,043	1,875
Conturi Nostro	5	1,917,484	947,796
Depozite la termen în valută străină	5	11,476,705	7,981,983
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	8	2,231,130	2,051,336
Numerar şi echivalente de numerar		**15,626,362**	**10,982,990**

Notele 1-29 reprezintă parte integrantă a acestor Situații financiare.

Deloitte.
marked for identification
purposes only

	Capital autorizat	Fondul general de rezervă	Rezerva veniturilor nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare	Rezerva veniturilor nerealizate din reevaluarea valorilor mobiliare investiționale	(Pierdere)	Alte rezerve	Total capital şi rezerve
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Sold la 1 ianuarie 2016	**902,970**	**1,805,940**	**7,364,942**	**211,577**	**-**	**3,607**	**10,289,036**
(Pierdere netă)	-	-	(1,033,306)	(18,146)	(262,149)	-	(1,313,601)
Alte venituri globale:							
Diferențe din reevaluarea valorilor mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	-	-	-	-	-	5,522	5,522
Diferențe din reevaluarea aurului monetar	-	-	-	-	-	4,584	4,584
Alte venituri globale, total	-	-	-	-	-	10,106	10,106
Rezultat global la finele anului	-	-	(1,033,306)	(18,146)	(262,149)	10,106	(1,303,495)
Acoperirea pierderilor							
Utilizarea fondului general de rezervă	-	(262,149)	-	-	262,149	-	-
Sold la 31 decembrie 2016	**902,970**	**1,543,791**	**6,331,636**	**193,431**	**-**	**13,713**	**8,985,541**
Sold la 1 ianuarie 2017	**902,970**	**1,543,791**	**6,331,636**	**193,431**	**-**	**13,713**	**8,985,541**
(Pierdere netă)	-	-	(4,851,881)	(28,889)	(95,309)	-	(4,976,079)
Alte venituri globale:							
Diferențe din reevaluarea valorilor mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	-	-	-	-	-	(2,773)	(2,773)
Diferențe din reevaluarea aurului monetar	-	-	-	-	-	(1,973)	(1,973)
Alte venituri globale, total	-	-	-	-	-	(4,746)	(4,746)
Rezultat global la finele anului	-	-	(4,851,881)	(28,889)	(95,309)	(4,746)	(4,980,825)
Acoperirea pierderilor							
Utilizarea fondului general de rezervă	-	(95,309)	-	-	95,309	-	-
Sold la 31 decembrie 2017	**902,970**	**1,448,482**	**1,479,755**	**164,542**	**-**	**8,967**	**4,004,716**

Notele 1-29 reprezintă parte integrantă a acestor Situaţii financiare.

Deloitte.
marked for identification
purposes only

1 Informație generală despre Banca Națională a Moldovei

Banca Națională a Moldovei (în continuare Bancă) este banca centrală a Republicii Moldova și a fost fondată în 1991. Activitatea Băncii este reglementată prin *Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei nr. 548-XIII, din 21 iulie 1995*. În conformitate cu legea menționată, Banca este o persoană juridică publică autonomă și este responsabilă față de Parlamentul Republicii Moldova. Obiectivul fundamental al Băncii este asigurarea și menținerea stabilității prețurilor. În plus, Banca activează ca organ unic de emisiune a monedei naționale, stabilește și implementează politica monetară și valutară în stat, păstrează și gestionează rezervele valutare ale statului, licențiază, supraveghează și reglementează activitatea instituțiilor financiare, precum și activitățile de prestare a serviciilor de plată și de emitere a monedei electronice.

Banca Națională a Moldovei dispune de două organe colegiale de conducere: Consiliul de supraveghere și Comitetul executiv. Consiliul de supraveghere este organul responsabil de organizarea unui sistem eficient de supraveghere publică independentă a activității Băncii Naționale a Moldovei. Comitetul executiv exercită conducerea executivă a Băncii Naționale a Moldovei și asigură realizarea independentă a atribuțiilor de bază ale acesteia, în modul stabilit de lege. Membrii organelor de conducere a Băncii sunt numiți în funcție de Parlament.

Sediul Băncii este situat pe Bd. Grigore Vieru nr.1, Chișinău, Republica Moldova. Banca nu are sucursale sau filiale.

2 Baza de întocmire

Situațiile financiare ale Băncii sunt întocmite în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară (SIRF), emise de Consiliul pentru Standarde Internaționale de Contabilitate (IASB).

Situațiile financiare sunt întocmite ținând cont de principiul continuității activității și sunt prezentate în lei moldovenești (MDL), unitatea monetară a Republicii Moldova, rotunjite la cea mai apropiată valoare exprimată în mii lei. Banca menține conturile și registrele sale în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară și Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei, și întocmește Situațiile sale financiare în conformitate cu acestea.

Situațiile financiare sunt întocmite în baza convenției costului istoric sau costului amortizat, cu excepția activelor clasificate în categoria activelor financiare la valoarea justă prin profit sau pierdere și activelor financiare disponibile pentru vânzare care sunt evaluate la valoarea justă.

Datorită specificului Băncii, categoriile activelor financiare prezentate în Bilanțul contabil au fost dezvăluite utilizând alte denumiri decât cele prevăzute de SIC 39 „Instrumente financiare: Recunoaștere și reevaluare". Această prezentare oferă o înțelegere mai adecvată a activelor și obligațiunilor financiare ale Băncii.

Totodată, fiecare poziție de active și obligațiuni financiare din Bilanțul contabil corespunde unei anumite categorii clasificate în conformitate cu SIC 39 „Instrumente financiare: Recunoaștere și reevaluare", acestea fiind expuse în notele la Situațiile financiare. În conformitate cu paragraful 10 al SIC 1 „Prezentarea situațiilor financiare", Banca a ales să păstreze denumirea „Situația rezultatului global" și „Bilanțul contabil" ca și în situațiile financiare din anii precedenți pentru că reflectă mai bine așteptările utilizatorilor situațiilor financiare și pentru păstrarea consecvenței prezentării față de anii precedenți.

Deloitte.
marked for identification
purposes only

2. Baza de întocmire (continuare)

Estimări şi raționamente contabile semnificative

Întocmirea Situațiilor financiare în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară impune conducerea să recurgă la estimări şi raționamente la determinarea sumelor înregistrate în Situațiile financiare. Estimările şi prezumțiile aferente sunt verificate în permanență. Revizuirile estimărilor contabile sunt reflectate în perioada în care este revizuită estimarea şi în toate perioadele viitoare afectate. Aceste estimări şi raționamente sunt bazate pe informația disponibilă la data întocmirii Situațiilor financiare. Astfel, rezultatele reale pot fi diferite de aceste estimări. Utilizarea estimărilor şi raționamentelor este preponderent următoarea:

Valoarea justă a instrumentelor financiare

Atunci când valoarea justă a activelor şi obligațiunilor financiare înregistrate în Bilanțul contabil nu poate fi determinată cu referință la piața activă, aceasta se determină utilizând diferite tehnici de evaluare care includ aplicarea modelelor matematice. Datele utilizate în aceste modele pot fi luate de pe alte piețe active existente, dacă este cazul. În caz dacă nu este posibilă identificarea unor astfel de piețe, valoarea justă se determină prin aplicarea raționamentelor proprii. Raționamentele includ analiza datelor aferente lichidității şi aplicarea modelelor acceptate de conducerea Băncii. Detaliile privind valoarea justă a instrumentelor financiare deținute de către Bancă sunt prezentate în Nota 3 lit. f.

Reduceri pentru pierderi la valorile mobiliare deținute pentru vânzare, valorile mobiliare păstrate până la scadență, credite, angajamente condiționale şi creanțe

Activele financiare deținute de Bancă pot fi depreciate, cu excepția celor clasificate la valoarea justă prin profit sau pierdere. Dacă există dovezi că un activ financiar este depreciat, suma deprecierii se evaluează ca diferență dintre valoarea contabilă şi valoarea actualizată a fluxurilor de numerar aşteptate. Banca revizuieşte portofoliul de valori mobiliare păstrate până la scadență anual, iar valorile mobiliare deținute pentru vânzare, creditele, angajamentele condiționale şi creanțele trimestrial sau la necesitate, pentru a estima necesitatea înregistrării unor reduceri pentru pierderi din deprecierea valorii acestora în situația rezultatului global. Detaliile privind estimările şi raționamentele contabile semnificative aplicate de către Bancă sunt prezentate în Nota 3 lit. g.

Deloitte.
marked for identification
purposes only

3 Politici contabile semnificative

Politicile contabile semnificative expuse mai jos au fost aplicate consecvent de către Bancă pentru toate perioadele prezentate în aceste Situații financiare.

a. Reevaluarea soldurilor şi tranzacțiilor în valută străină

Tranzacțiile în valută străină sunt înregistrate la rata de schimb din ziua tranzacției şi sunt zilnic reevaluate utilizând cursul oficial al leului moldovenesc. La data Bilanțului contabil, activele monetare şi datoriile denominate în valută sunt convertite la cursul oficial al leului moldovenesc din data bilanțului. Pentru anii 2016 – 2017 cursul oficial al leului moldovenesc față de valutele de referință a fost următorul:

	Anul 2017		Anul 2016	
	mediu pe perioadă	la finele perioadei	mediu pe perioadă	la finele perioadei
USD/MDL	18.4902	17.1002	19.9238	19.9814
EUR/MDL	20.8282	20.4099	22.0548	20.8895
GBP/MDL	23.7824	22.9715	27.0353	24.4903
XDR/MDL	25.6155	24.2942	27.7060	26.7768
XAU/MDL	746.9164	710.1013	798.7571	736.7237

În conformitate cu decizia Comitetului executiv al Fondului Monetar Internațional ("FMI") din 30 noiembrie 2015, începând cu 1 octombrie 2016 renminbi-ul chinezesc a fost inclus în coşul drepturilor speciale de tragere (XDR).

Diferențele de schimb valutar rezultate din finalizarea tranzacțiilor la rate de schimb diferite de cele ale stocului valutar sunt recunoscute în Situația rezultatului global.

b. Mijloace băneşti şi echivalente de numerar

Pentru întocmirea Situației fluxurilor de mijloace băneşti, numerarul şi echivalentele de numerar cuprind numerar în valută străină deținut în casă, conturi curente şi plasamente pe termen scurt în alte bănci şi valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova cu scadența mai mică de 3 luni de la data achiziționării.

În Bilanțul contabil numerarul este recunoscut la valoare nominală, iar plasamentele pe termen scurt în bănci sunt recunoscute la cost amortizat şi sunt prezentate pe bază netă (numerarul în casă în monedă națională fiind compensat cu moneda națională emisă în circulație).

c. Aur monetar

Aurul în Bancă se păstrează în lingouri bancare care corespund cerințelor de certificare internațională şi de tranzacționare pe piața monetară. Fiind activ component al activelor oficiale de rezervă aurul este considerat a fi un activ monetar. Reieşind din caracteristicile expuse mai sus, Conducerea Băncii conştientizează că SIRF nu acoperă aspectele aferente tratamentului contabil al aurului monetar. Respectiv, considerând prevederile p.10-12 din Standardul Internațional de Contabilitate 8 „Politici contabile, modificări ale estimărilor contabile şi erori", Banca a determinat ca fiind relevantă aplicarea unei politici contabile specifice aferente aurului monetar, similară celei stabilite pentru contabilizarea instrumentelor financiare şi prezentarea dezvăluirilor aferente aurului, în calitatea sa de activ monetar, în componența instrumentelor financiare.

Aurul monetar se recunoaşte inițial la valoarea justă plus costul de tranzacționare. Reevaluarea valorii aurului se efectuează zilnic conform prețului stabilit de către Bancă în conformitate cu indicatorul $P_{Au\ USD}$ fixat de compania London Gold Market Fixing Ltd. Reflectarea în evidența contabilă a aurului se efectuează conform metodei costului mediu ponderat.

Veniturile şi pierderile nerealizate din reevaluarea aurului monetar sunt recunoscute în Situația rezultatului global şi raportate în Alte venituri globale ca alte rezerve din capital. La derecunoaştere, acestea sunt recunoscute în venituri /pierderi realizate cu reflectarea acestora în contul de profit sau pierdere al perioadei.

Deloitte. marked for identification purposes only

3. Politici contabile semnificative (continuare)

d. Creanțe ale organizațiilor financiare internaționale

Sumele înregistrate în Bilanțul contabil la poziția „Creanțe ale organizațiilor financiare internaționale" includ, în principal, cota de participare a Republicii Moldova la Fondul Monetar Internațional (FMI). Această sumă este stabilită în Drepturi Speciale de Tragere (XDR), dar evidența ei se ține în MDL. Creanțele organizațiilor internaționale, cota Republicii Moldova la FMI sunt evaluate la cost amortizat.

e. Active financiare

Banca clasifică activele sale financiare în următoarele categorii: active financiare la valoarea justă prin profit sau pierdere, credite şi creanțe, investiții păstrate până la scadență şi active financiare disponibile pentru vânzare.

Costul amortizat al unui activ financiar sau al unei datorii financiare este valoarea la care activul financiar sau datoria financiară este evaluat(ă) la recunoaşterea inițială minus rambursările de principal, plus sau minus amortizarea cumulată utilizând metoda dobânzii efective pentru fiecare diferență dintre valoarea inițială şi valoarea la scadență, şi minus orice reducere pentru depreciere.

Rata dobânzii efective reprezintă rata care actualizează exact plățile şi încasările viitoare în numerar estimate pe durata de viață preconizată a instrumentului financiar sau, acolo unde este cazul, pe o durată mai scurtă, la valoarea contabilă netă inițială a activului financiar sau a datoriei financiare.

Active financiare la valoarea justă prin profit sau pierdere

Active financiare la valoarea justă prin profit sau pierdere sunt valori mobiliare care au fost achiziționate fie cu scopul generării unui profit din fluctuațiile pe termen scurt ale prețului, fie sunt valori mobiliare incluse în portofoliu cu o tendință de generare a profiturilor pe termen scurt. Inițial, acestea sunt recunoscute în Bilanțul contabil la data decontării la valoarea justă cu reflectarea separată în conturile bilanțiere a valorii nominale, scontului sau primei neamortizate, dobânzii cumpărate şi dobânzii calculate. După recunoaşterea inițială, aceste valori mobiliare sunt reevaluate la valoarea justă, în baza prețului cotat pe piața principală (prețul BID furnizat de Sistemul Informațional Bloomberg), rezultatul reevaluării fiind reflectat separat în bilanțul contabil. Dobânda de la valorile mobiliare este recunoscută în venituri din dobânzi.

Această categorie de active financiare cuprinde valorile mobiliare emise de nerezidenți cu cupon sau scont şi achiziționate pe piețele străine, care sunt prezentate în Bilanțul contabil la articolul „Valori mobiliare investiționale".

Credite şi creanțe ale Băncii

Creditele şi creanțele Băncii reprezintă instrumente financiare, prin care mijloacele băneşti sunt acordate direct împrumutatului şi sunt recunoscute în Bilanțul contabil când mijloacele sunt înaintate beneficiarului. Acestea sunt instrumente nederivate, cu plăți determinate, pe care Banca nu intenționează să le comercializeze şi sunt inițial înregistrate la valoarea justă a mijloacelor alocate şi, ulterior, sunt evaluate la costul amortizat.

Creditele acordate băncilor şi altor persoane sunt evaluate ulterior la costul amortizat, şi se determină ca rambursările de principal minus amortizarea acumulată, utilizând metoda dobânzii efective şi minus reducerile pentru pierdere din deprecierea acestora.

Investiții păstrate până la scadență

Investițiile păstrate până la scadență sunt active financiare nederivate cu plăți fixe sau determinabile şi scadențe fixe, pe care Banca are intenția şi abilitatea de a le deține până la scadență şi care nu corespund definiției de credite şi creanțe. Inițial, acestea sunt recunoscute în Bilanțul contabil la data decontării la valoarea justă cu reflectarea separată în conturile bilanțiere a valorii nominale, dobânzii cumpărate, dobânzii calculate şi primei /scontului neamortizate.

Deloitte.
marked for identification
purposes only

3. Politici contabile semnificative (continuare)

e. Active financiare (continuare)

După recunoaşterea inițială, activele financiare păstrate până la scadență sunt evaluate ulterior la costul amortizat utilizând metoda dobânzii efective şi diminuat cu valoarea provizionului pentru deprecierea valorii. Pierderea din depreciere este recunoscută în Situația rezultatului global, iar dobânda de la valorile mobiliare este recunoscută în venituri din dobânzi.

Reclasificarea sau vânzarea unei valori mai mult decât nesemnificative din investițiile păstrate până la scadență va conduce la reclasificarea tuturor investițiilor păstrate până la scadență în active financiare disponibile pentru vânzare şi se va interzice clasificarea valorilor mobiliare în categoria investiții deținute până la scadență în anul de gestiune şi în următorii doi ani financiari.

Totuşi, vânzări şi reclasificări pot fi efectuate în următoarele circumstanțe, fără a determina reclasificări ulterioare:

- vânzări sau reclasificări care sunt atât de aproape de scadență încât modificările ratei de pe piață a dobânzii nu au un efect semnificativ asupra valorii juste a activului financiar;
- vânzări sau reclasificări care au loc după ce entitatea a colectat cea mai mare parte din valoarea inițială a activului financiar; şi
- vânzări sau reclasificări ce se pot atribui unui eveniment izolat care iese din sfera de control a entității şi nu ar fi putut fi anticipat în mod rezonabil de către entitate.

Această categorie de active financiare cuprinde valorile mobiliare păstrate până la scadență, emise de nerezidenți cu cupon sau scont şi achiziționate pe piețele străine, care sunt prezentate în Bilanțul contabil la articolul „Valori mobiliare investiționale "şi valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova, păstrate până la scadență, care sunt prezentate în Bilanțul contabil la articolul „Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova ".

Active financiare disponibile pentru vânzare

Toate activele financiare nederivate, care nu sunt clasificate la valoarea justă prin profit sau pierdere, credite şi creanțe sau păstrate până la scadență sunt incluse în categoria valorilor mobiliare disponibile pentru vânzare.

Inițial, activele disponibile pentru vânzare sunt recunoscute la valoarea justă (inclusiv costurile de tranzacționare). Ulterior recunoaşterii inițiale, ele sunt reevaluate la valoarea justă, determinată în conformitate cu tehnicile de evaluare proprii ale Băncii, după cum este expus în Nota 3 lit. f.

Veniturile şi pierderile nerealizate aferente acestei categorii de active financiare sunt recunoscute în Situația rezultatului global şi raportate în alte rezerve din capital. Când activele financiare disponibile pentru vânzare sunt scoase din evidență, pierderea sau venitul cumulativ, inițial recunoscut în capital, este recunoscut în venituri sau pierderi din Situația rezultatului global.

Dobânda calculată utilizând metoda dobânzii efective este recunoscută în Situația rezultatului global.

În această categorie banca include valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova, care sunt prezentate în Bilanțul contabil la articolul „Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova".

Deloitte.
marked for identification
purposes only

3. Politici contabile semnificative (continuare)

e. Active financiare (continuare)

Recunoaşterea activelor şi datoriilor financiare

Banca recunoaşte activele şi datoriile financiare nederivate în Bilanţul contabil utilizând contabilitatea la data decontării, atunci când acestea devin parte din prevederile contractuale aferente activului sau datoriei financiare (achiziționări standard), adică atunci când există posibilitatea intrării sau ieşirii în /din Bancă a unui beneficiu economic viitor asociat acestor active şi datorii financiare şi costul sau valoarea acestora pot fi determinate în mod cert.

Derecunoaşterea activelor şi datoriilor financiare

Banca derecunoaşte un activ financiar atunci când expiră drepturile contractuale asupra fluxurilor de mijloace băneşti care decurg din activul financiar, sau când transferă drepturile contractuale de a primi fluxurile de mijloace băneşti din activul financiar într-o tranzacţie în care toate riscurile şi beneficiile aferente deţinerii activului financiar sunt transferate. Banca derecunoaşte o datorie financiară atunci când obligațiunile contractuale aferente datoriei financiare au fost stinse sau anulate, sau au expirat.

f. Valoarea justă a instrumentelor financiare

Valoarea justă reprezintă preţul care ar fi încasat pentru vânzarea unui activ sau plătit pentru transferul unei datorii într-o tranzacţie reglementată între participanţii de pe piață, la data evaluării.

O evaluare la valoarea justă presupune că tranzacţia de vânzare a activului sau transferul datoriei are loc pe piața principală pentru activ sau datorie, în absența unei pieţe principale, pe cea mai avantajoasă piață pentru activ sau datorie.

Valorile mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă sunt clasificate ca active financiare la valoarea justă prin profit sau pierdere, pierderile sau veniturile din reevaluarea lor la valoarea de piață fiind trecute în Situația rezultatului global.

Valorile mobiliare de stat emise şi transmise în portofoliul Băncii ca rezultat al conversiunii a împrumuturilor contractate în anii precedenți de la Bancă de către Ministerul Finanţelor sunt clasificate ca fiind disponibile pentru vânzare şi sunt raportate la valoarea justă.

Valoarea justă a instrumentelor financiare disponibile pentru vânzare este stabilită de Bancă utilizând informațiile disponibile pe piață şi metodologiile corespunzătoare de evaluare, cum ar fi tehnicile fluxurilor băneşti decontate. La aplicarea tehnicilor fluxurilor băneşti decontate, fluxurile băneşti estimate pentru viitor sunt bazate pe cele mai bune decizii ale conducerii şi rata scontului este o rată de piață la data Bilanţului contabil cu condiții şi termeni similari. Totodată, este necesar ca raționamentele profesionale să fie aplicate la interpretarea datelor de piață pentru obținerea valorii juste estimate.

Valoarea justă a valorilor mobiliare de stat deținute în portofoliu (pentru scadențele care nu au fost tranzacționate recent pe piața secundară) se estimează prin obținerea la data de raportare a ratelor noi de dobândă (curente pe piață) pentru fiecare scadență a valorilor mobiliare de stat deținute în portofoliul Băncii din curba ratelor curente ale dobânzilor. Această curbă este construită pentru ziua respectivă în baza rezultatelor licitațiilor recente de vânzare a valorilor mobiliare de stat pe piața primară, precum şi a tranzacțiilor efectuate pe piața secundară pentru ultimele 5 zile lucrătoare.

La clasificarea valorii juste a instrumentelor financiare se utilizează ierarhia valorii juste care reflectă semnificația intrărilor de date utilizate pentru efectuarea evaluărilor respective.

Deloitte. marked for identification purposes only

3. Politici contabile semnificative (continuare)

f. Valoarea justă a instrumentelor financiare (continuare)

Ierarhia valorii juste cuprinde următoarele trei niveluri:

- Nivelul 1: prețurile cotate (neajustate) de pe pieţele active pentru activele sau obligațiunile identice.

La această categorie Banca atribuie aurul monetar şi valorile mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere.

- Nivelul 2: intrările, altele decât prețurile cotate, incluse în nivelul 1 care sunt observabile pentru active sau obligațiuni, fie direct (adică drept prețuri), fie indirect (adică derivate din prețuri).

La această categorie Banca atribuie valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova disponibile pentru vânzare.

- Nivelul 3: intrările pentru active sau obligațiuni care nu se bazează pe datele observabile pe piață (intrări neobservabile).

În perioadele de raportare Banca nu are articole atribuite la această categorie.

Banca are instituite controale asupra verificării valorii juste a activelor financiare şi anume verifică datele observabile, efectuează diferite modele de evaluare în baza cotațiilor observabile şi analizează schimbările majore apărute între perioade.

Clasificarea valorii juste a activelor financiare ale Băncii în cele trei niveluri este expusă în Nota 11.

g. Reduceri pentru pierderi din deprecierea activelor financiare, altor active şi provizioane pentru pierderi la angajamente condiționale

Reduceri pentru pierderi din deprecierea creditelor şi provizioanelor pentru pierderi la angajamente condiționale sunt constituite dacă există dovezi obiective (ce țin de starea financiară a băncii licențiate, asigurarea rambursării creditelor, efectuarea plăților curente, renegocierea sau prolongarea termenelor de rambursare a creditelor şi /sau dobânzilor aferente) conform cărora Banca nu va fi în măsură să recupereze toate sumele datorate (suma inițială a creditului şi dobânzile aferente).

Suma reducerii pentru pierderi din deprecierea creditelor reprezintă diferența dintre valoarea contabilă şi valoarea recuperabilă estimată, calculată ca valoarea actualizată a fluxurilor de mijloace băneşti estimate a fi recuperate, inclusiv sumele recuperabile din gaj, actualizate la rata efectivă inițială a dobânzii instrumentului. Diminuarea sau majorarea reducerii pentru pierderi din deprecierea creditelor şi provizioanelor pentru pierderi la angajamente condiționale se efectuează în cazul în care suma reducerii /provizionului calculat la data curentă este respectiv mai mică sau mai mare decât suma reducerii /provizionului format anterior.

Reducerea pentru pierderi din deprecierea creditului se utilizează pentru acoperirea creditelor clasificate ca neperformante în cazul falimentării băncii licențiate şi /sau insuficienței mijloacelor proprii ale acesteia pentru achitarea datoriilor către Bancă. Un activ financiar poate fi derecunoscut în cazul în care Banca estimează în mod credibil şi realist că nu va mai obține fluxuri pozitive de numerar generate de activul analizat şi, respectiv, încetează orice măsuri luate pentru colectarea sau recuperarea activului.

Recuperările de credit, casate în perioadele anterioare, sunt incluse în venituri.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

g. Reduceri pentru pierderi din deprecierea activelor financiare, altor active și provizioane pentru pierderi la angajamente condiționale (continuare)

Valorile mobiliare păstrate până la scadență și valorile mobiliare disponibile pentru vânzare pe parcursul anului financiar pot fi depreciate din următoarele dovezi obiective: dificultatea financiară semnificativă sau probabilitatea ridicată de faliment a emitentului, încălcarea dispozițiilor contractului de către contraparte, condiții economice naționale sau locale legate de pierdere de valoare ale activelor financiare din această categorie.

Testarea la depreciere se efectuează prin aplicarea analizei individuale anual, sau la necesitate, mai frecvent, în cazul în care devin cunoscute careva dovezi obiective ce ar putea conduce la deprecierea activelor financiare.

Constituirea sau majorarea reducerilor pentru pierderi din deprecierea activelor financiare /provizioanelor pentru pierderi la angajamentele condiționale cu caracter creditar se reflectă la cheltuieli, diminuarea lor la venituri.

Reducerile pentru pierderi din deprecierea activelor financiare se utilizează numai pentru acoperirea pierderilor ca rezultat al trecerii la scăderi a activelor financiare pentru care acestea au fost formate.

h. Acorduri repo

Acordurile repo reprezintă tranzacții de vânzare /cumpărare a valorilor mobiliare cu angajamentul răscumpărării /vânzării lor ulterioare la o dată prestabilită și la un preț anterior convenit. Banca utilizează aceste acorduri în scopul absorbției de lichiditate (reverse repo) sau în scopul injectării de lichiditate pe piață (repo).

Valorile mobiliare vândute /cumpărate cu un angajament simultan de răscumpărare (vânzare) la o dată anumită sunt recunoscute în Bilanțul contabil ca operațiuni reverse repo/ repo la data decontării la valoarea justă. Diferența dintre prețul de vânzare și prețul de răscumpărare reprezintă cheltuieli cu dobânzi, iar diferența dintre prețul de cumpărare și prețul de revânzare reprezintă venituri din dobânzi calculate utilizând metoda ratei dobânzii efective. Dobânda se calculează lunar în ultima zi lucrătoare a lunii gestionare și la scadența tranzacțiilor repo.

i. Operațiuni forward

Tranzacțiile valutare Forward și etapele Forward ale swap-urilor, ce implică un schimb de valută străină la o dată ulterioară, contra monedă națională sau contra altă valută străină se reflectă în conturile extrabilanțiere, utilizând contabilitatea la data tranzacționării la cursul spot al tranzacției.

Operațiunile valutare la termen (Forward și etapele Forward ale swap-urilor), înregistrate în conturile extrabilanțiere se reevaluează începând cu data încheierii tranzacției sau plus maximum două zile lucrătoare conform condițiilor de decontare a operațiunilor de bază la cursul oficial al leului moldovenesc față de valutele străine. Veniturile și /sau pierderile nerealizate obținute din reevaluarea operațiunilor valutare la termen sunt recunoscute în Situația rezultatului global. Diferența dintre ratele spot și Forward la tranzacțiile valutare la termen urmează a fi reflectate în

conturile bilanțiere și se consideră ca dobânda de plătit sau de primit în bază cumulativă atât pentru cumpărările cât și pentru vânzările la termen.

Deloitte.
marked for identification
purposes only

3. Politici contabile semnificative (continuare)

j. Imobilizări corporale

Imobilizările corporale sunt înregistrate la cost minus amortizarea acumulată şi pierderile acumulate din depreciere.

Cheltuielile privind reparațiile curente şi întreținerea sunt înregistrate la cheltuieli operaționale în momentul realizării lor. Cheltuielile aferente imobilizărilor corporale, efectuate după darea în exploatare a acestora sunt recunoscute ca active doar dacă aceste cheltuieli îmbunătățesc condiția activului peste limitele standardului de performanță evaluat inițial.

Amortizarea imobilizărilor corporale se calculează prin metoda liniară, folosindu-se următoarele rate de amortizare:

	Rata anuală, Interval %
Clădiri şi construcții similare	5%-10%
Construcții speciale	20%
Mijloace de transport	12.5%-20%
Echipamente speciale, tehnică de procesat etc.	12.5% -20%
Echipamente de birou	20%
Mașini şi utilaje, tehnică de calcul	30%

Un element al imobilizărilor corporale este derecunoscut la cedare sau atunci când nu se mai aşteaptă beneficii economice viitoare din utilizarea sau cedarea acestuia. Ratele de amortizare şi termenele de utilizare sunt reverificate la fiecare dată de raportare.

k. Imobilizări necorporale

Imobilizările necorporale reprezintă costurile de achiziție ale programelor informatice. Acestea sunt amortizate folosind metoda liniară pe duratele estimate de viață. Rata anuală de amortizare se determină în dependență de durata de utilizare a activului care se stabileşte la momentul dării în exploatare a acestuia, în funcție de perioada în care se preconizează să fie folosit activul sau pe perioada drepturilor contractuale.

La 31 decembrie 2017 durata de utilizare a imobilizărilor necorporale aflate în exploatare este de la 1 an până la 7 ani.

Costurile asociate menținerii elementelor de programe informatice sunt recunoscute în Situația rezultatului global în momentul în care sunt efectuate.

Un element al imobilizărilor necorporale este derecunoscut la cedare sau atunci când nu se mai aşteaptă beneficii economice viitoare din utilizarea sau cedarea acestuia. Ratele de amortizare şi termenele de utilizare sunt reverificate la fiecare dată de raportare.

l. Monedă națională în circulație

Moneda națională (bancnotele şi monedele) sunt recunoscute la valoarea nominală la punerea acesteia în circulație şi este derecunoscută la retragerea acesteia din circulație. Moneda națională în circulație este evaluată la cost amortizat. În scop de prezentare, moneda națională în circulație se diminuează cu moneda națională în casa Băncii.

Costurile producerii monedei naționale se reflectă în Situația rezultatului global pe măsura suportării acestora.

Bancnotele comemorative şi monedele comemorative şi jubiliare sunt recunoscute la data punerii în circulație cu reflectarea în evidența contabilă la valoarea nominală. Bancnotele comemorative şi monedele comemorative şi jubiliare sunt comercializate la preț de vânzare, iar diferența dintre prețul de vânzare şi valoarea nominală se reflectă la venituri.

Deloitte.
marked for identification
purposes only

3. Politici contabile semnificative (continuare)

m. Disponibilități ale băncilor

Disponibilitățile băncilor includ mijloacele pe conturile „Loro" şi cele curente ale băncilor rezidente şi nerezidente, precum şi depozitele acceptate de la bănci şi dobânzile calculate aferente acestora.

Disponibilitățile băncilor includ *inter alia* şi rezervele obligatorii, pe care băncile trebuie să le mențină în conturile deschise la Bancă în conformitate cu cerințele prudențiale.

În Bilanțul contabil disponibilitățile băncilor sunt prezentate la cost amortizat, inclusiv în cazul depozitelor acceptate. Datorită caracterului de scurtă durată a acestora, conducerea Băncii estimează că valoarea de bilanț aproximează valoarea lor justă.

n. Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova

Disponibilitățile Guvernului includ mijloacele bugetului de stat deținute în valută străină, depozitele la vedere şi la termen ale Ministerului Finanțelor şi mijloacele Directoratului Liniei de Credit de pe lângă Ministerul Finanțelor şi se reflectă în Bilanțul contabil la cost amortizat.

o. Certificate emise de Banca Națională a Moldovei

Certificatele emise de Banca Națională a Moldovei reprezintă valori mobiliare emise cu scont şi se reflectă în Bilanțul contabil la data decontării la prețul de vânzare. După recunoaşterea inițială certificatele se evaluează la costul amortizat, utilizând metoda ratei dobânzii efective, cu calcularea şi reflectarea amortizării scontului în ultima zi lucrătoare a fiecărei luni, şi la data scadenței certificatelor Băncii.

p. Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale

Obligațiunile față de organizațiile financiare internaționale sunt recunoscute inițial la valoarea justă. Obligațiunile față de organizațiile financiare internaționale sunt ulterior evaluate la costul amortizat. Orice diferență între încasările nete şi valoarea de răscumpărare este recunoscută în Situația rezultatului global pe parcursul perioadei până la scadență.

q. Alte obligațiuni

Alte obligațiuni includ obligațiunile față de Bugetul de Stat, contul curent al Fondului de garantare a depozitelor, contul Loro temporar al Centrului casa si decontări din Tiraspol, şi se reflectă în Bilanțul contabil la cost amortizat. Alte obligațiuni includ şi obligațiuni față de personal care se evaluează în conformitate cu *IAS 19 Beneficiile angajaților* la cost .

3. Politici contabile semnificative (continuare)

r. Capital şi rezerve

Banca tinde să mențină capitalul său la nivelul necesar pentru atingerea obiectivului stabilit în *Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei.*

Capitalul Băncii, include:

- Capitalul statutar:
  - Capitalul autorizat
  - Fondul general de rezervă
- Conturi de rezervă ale veniturilor nerealizate
- Alte conturi de rezervă, în conformitate cu cerințele Standardelor Internaționale de Raportare Financiară.

Mobiasbanca marked for identification purposes only

3. Politici contabile semnificative (continuare)

r. Capital şi rezerve (continuare)

Conform prevederilor *Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei*, capitalul statutar este dinamic şi se formează din profitul anului disponibil pentru distribuire, din veniturile obținute conform articolului 64, aliniatul (3) al legii sus-menționate, şi /sau din contribuțiile Guvernului, până când mărimea acestuia va atinge 10% din totalul obligațiunilor monetare ale Băncii (care reprezintă totalitatea obligațiunilor reflectate în Bilanțul contabil al Băncii cu excepția obligațiunilor față de Guvern şi a celor față de Fondul Monetar Internațional).

Capitalul autorizat este subscris şi deținut exclusiv de către stat, el nu este transferabil sau nu poate fi grevat cu sarcini. Nici o reducere a nivelului obligațiunilor monetare, atât pe parcursul, cât şi la finele anului financiar, nu implică diminuarea capitalului statutar creat anterior.

Fondul general de rezervă se utilizează exclusiv pentru acoperirea pierderilor nete înregistrate de către Bancă la încheierea anului financiar. În cazul în care la finele anului financiar soldul fondului general de rezervă devine debitor, Guvernul, în persoana Ministerului Finanțelor, în decurs de 60 de zile după primirea raportului auditorului extern asupra Situațiilor financiare ale Băncii, transferă Băncii o contribuție de capital în valori mobiliare de stat la o rată a dobânzii de piață, în volumul necesar pentru acoperirea soldului debitor.

Deoarece repartizarea veniturilor nerealizate poate afecta realizarea obiectivului Băncii, Banca acumulează veniturile nerealizate, provenite ca urmare a fluctuațiilor cursurilor valutare precum şi cele provenite din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină la valoarea lor justă în conturile corespunzătoare de rezervă ale veniturilor nerealizate, care se utilizează ulterior pentru acoperirea pierderilor nerealizate generate de sursele respective.

Profitul disponibil pentru distribuire reprezintă profitul net obținut după defalcarea tuturor veniturilor nerealizate în conturile corespunzătoare de rezervă ale veniturilor nerealizate, acoperirea tuturor pierderilor nerealizate din sursele conturilor corespunzătoare de rezervă ale veniturilor nerealizate, până când soldul acestora devine zero şi după defalcarea în capitalul statutar a veniturilor obținute din suma totală a bancnotelor şi monedelor metalice retrase din circulație, dar nepreschimbate în perioada stabilită de Bancă, în conformitate cu articolul 64, aliniatul (3) al Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei.

La finele anului financiar, profitul disponibil pentru distribuire se alocă pentru majorarea capitalului statutar în limitele prevăzute la art.19 alin. (3) al Legii cu privire la Banca Națională Moldovei, până când nivelul capitalului în totalul obligațiunilor monetare va constitui 10%, iar ulterior, în cazul în care va fi o diferență dintre soldul profitului disponibil pentru distribuire şi suma alocată pentru majorarea capitalului statutar, aceasta se va transfera la Bugetul de stat. În Bilanțul contabil atât capitalul statutar, cât şi rezervele sunt prezentate la cost amortizat.

s. Impozit pe venit

În conformitate cu art. 24 alin. (15) lit. f) al Legii nr.1164-XIII din 24 aprilie 1997 pentru punerea în aplicare a titlurilor I şi II ale Codului Fiscal, Banca este scutită de plata impozitului pe veniturile obținute aferente activității sale.

t. Venituri din dobânzi şi cheltuieli cu dobânzi

Veniturile şi cheltuielile din dobânzi sunt recunoscute în Situația rezultatului global pentru toate instrumentele evaluate la valoarea justă şi la cost amortizat utilizând metoda dobânzii efective.

u. Reevaluarea activelor şi obligațiunilor în valută străină

Veniturile şi /sau pierderile valutare nerealizate se formează în rezultatul reevaluării zilnice a stocurilor valutare ca diferența dintre cursul oficial al leului moldovenesc în raport cu valutele străine care formează stocurile valutare respective şi reevaluării conturilor Fondului Monetar Internațional pe parcursul anului financiar.

Deloitte.
marked for identification
purposes only

3. Politici contabile semnificative (continuare)

u. Reevaluarea activelor şi obligațiunilor în valută străină (continuare)

În calitate de Bancă centrală şi în scopul intervenirii pe piața valutară, Banca menține poziții valutare deschise la datele de raportare.

În conformitate cu art. 20 al *Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei* la finele anului financiar veniturile nete nerealizate aferente reevaluării stocurilor valutare şi valorilor mobiliare în valută străină disponibile în portofoliul Băncii, se transferă în conturile corespunzătoare de rezervă ale veniturilor nerealizate.

Suma pierderilor nete nerealizate, după trecerea acestora prin Situația rezultatului global, se acoperă din sursele conturilor corespunzătoare de rezervă ale veniturilor nerealizate, până când soldul acestora devine zero.

v. Activități fiduciare

În conformitate cu prevederile *Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei*, Banca acționează ca agent al Statului. Activele şi veniturile statului aferente acestor activități nu sunt incluse în aceste Situații financiare.

w. Datorii şi active contingente

Datoriile contingente presupun obligații posibile apărute ca urmare a unor evenimente trecute şi a căror existență vor fi confirmate numai de apariția sau neapariția unuia sau mai multor evenimente viitoare incerte, care nu pot fi în totalitate sub controlul entității. Datoriile contingente reprezintă de asemenea şi obligațiile curente apărute ca urmare a unor evenimente trecute, dar care nu sunt recunoscute deoarece nu este sigur că vor fi necesare resurse care să încorporeze beneficiile economice pentru stingerea acestei obligații, sau valoarea obligației nu poate fi evaluată suficient de credibil.

Datoriile contingente nu sunt recunoscute în Situațiile financiare. Ele sunt prezentate în note la Situațiile financiare, cu excepția cazurilor în care posibilitatea ieşirilor de resurse cu beneficii economice este înlăturată.

Activele contingente sunt active posibile care apar urmare unor evenimente anterioare şi a căror existență va fi confirmată numai prin apariția sau neapariția unuia sau mai multor evenimente viitoare nesigure, care nu pot fi în totalitate sub controlul entității. Activele contingente nu sunt recunoscute în Situațiile financiare, dar sunt prezentate când o intrare de beneficii economice este probabilă.

x. Provizioane

Banca recunoaşte provizioane atunci când are obligația legală sau implicită de a transfera beneficii economice ca rezultat al unor evenimente trecute şi atunci când o estimare rezonabilă a obligației poate fi efectuată.

y. Costurile aferente schemelor de pensionare şi beneficiile angajaților

Pe parcursul derulării activității curente, Banca execută plăți către bugetul asigurărilor sociale de stat şi fondul asigurării obligatorii de asistență medicală al Republicii Moldova, inclusiv cele efectuate în numele angajaților săi, conform legislației în vigoare. Contribuțiile de asigurare socială de stat, precum şi primele de asigurare obligatorie de asistență medicală suportate de Bancă pe cont propriu se reflectă la cheltuieli la momentul calculării salariului. Banca nu participă la nici o altă schemă de pensionare şi nu are nici o obligație de a oferi alte beneficii foştilor sau actualilor angajați.

Deloitte.
marked for identification
purposes only

3. Politici contabile semnificative (continuare)

z. Standarde şi interpretări emise, dar care încă nu au intrat în vigoare

Anumite standarde noi, amendamente şi interpretări la standardele existente nu sunt încă în vigoare pentru anul încheiat la 31 decembrie 2017, şi nu au fost aplicate în întocmirea acestor Situații financiare.

SIRF 9 „Instrumente financiare" (versiunea finală a standardului a fost publicată pe 24 iulie 2014, în vigoare de la 1 ianuarie 2018.). Standardul înlocuieşte în totalitate IAS 39 „Instrumente financiare: Recunoaştere şi evaluare" şi cuprinde prevederile referitor la clasificare şi evaluare, deprecierea instrumentelor financiare şi contabilitatea de acoperire. Banca va aplica SIRF 9 aşa cum a fost publicat pe 24 iulie 2014, începând cu 1 ianuarie 2018.

SIRF 9 conține o nouă abordare de clasificare şi evaluare a activelor financiare care reflectă modelul de afaceri în care se gestionează activele şi caracteristicile fluxurilor de mijloace băneşti. Aceşti factori determină dacă activele financiare sunt evaluate la cost amortizat, la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global sau la valoarea justă prin profit sau pierdere. Efectul combinat al modelului de afaceri în care se gestionează activele şi caracteristicile fluxurilor de mijloace băneşti, poate rezulta în anumite diferențe față de evaluările la cost amortizat şi valoarea justă comparativ cu prevederile IAS 39. SIRF 9 menține în mare măsură cerințele existente din IAS 39 pentru clasificarea datoriilor financiare.

SIRF 9 introduce un nou model pentru recunoaşterea pierderilor din depreciere – modelul pierderilor aşteptate. E o abordare în trei etape care se bazează pe modificarea riscului de credit al activelor financiare, după recunoaşterea inițială. Noile cerințe implică înregistrarea unei reduceri pentru pierderi din deprecierea activelor imediat la recunoaşterea inițială egală cu pierderi aşteptate pentru o perioadă de 12 luni (sau pe toată durata de viață pentru creanțele comerciale). În cazul în care există o creştere semnificativă a riscului de credit, deprecierea este estimată pe întreaga durată de viață a activului financiar.

Banca a evaluat impactul tranziției la 1 ianuarie 2018 la noile prevederi ale standardului SIRF 9. Cu toate acestea valorile impactului prezentate sunt preliminare, finalizarea procedurilor de tranziție fiind în derulare şi anume în actualizarea tuturor proceselor de activitate, cadrului normativ intern şi sistemului de control intern; finalizarea testării şi evaluarea modificărilor asupra sistemelor informaționale; subtilizarea, calibrarea şi validarea modelelor pentru calculele pierderilor aşteptate de depreciere. Rezultatele, judecățile aplicate, prezumțiile şi tehnicile de estimare ar putea suferi modificări până la finalizarea primului set de situații financiare care vor include data inițială de aplicare a standardului.

Banca va aplica opțiunea de aplicare retrospectivă fără retratarea informației comparative, conform dispozițiilor tranzitorii din SIRF.

La aplicarea SIRF 9 începând cu 1 ianuarie 2018 sunt preconizate anumite modificări în clasificarea activelor financiare comparativ cu clasificarea conform IAS 39. Cele mai semnificative modificări implică reclasificarea valorilor mobiliare investiționale în valută străină evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere conform IAS 39 la categoria evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global conform SIRF 9, precum şi reclasificarea valorilor mobiliare de stat emise de Guvernul Republicii Moldova de la disponibile pentru vânzare conform IAS 39 la categoria cost amortizat conform SIRF 9.

Deloitte.
marked for identification
purposes only

3. Politici contabile semnificative (continuare)

z. Standarde şi interpretări emise, dar care încă nu au intrat în vigoare (continuare)

Clasificarea instrumentelor conform SIRF 9 va avea un impact de reclasificare între elementele de rezerve şi anume: 1) *13,885 mii lei* în reclasificarea diferenţelor de reevaluare la valoarea de piaţă din contul rezultatelor anilor precedenţi în Alte elemente ale Rezultatului Global aferente valorilor mobiliare investiţionale în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global; 2) *984 mii lei* în reclasificarea diferenţelor de curs cumulative din contul rezultatelor anilor precedenţi în Alte elemente ale Rezultatului Global aferente valorilor mobiliare investiţionale în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global şi 3) *1,888 mii lei* reclasificarea diferenţelor de reevaluare la valoarea de piaţă din contul Alte elemente ale Rezultatului Global în rezultatele anilor precedenţi aferente valorilor mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova evaluate la cost amortizat.

Considerând calitatea înaltă a activelor Băncii, evaluarea la această dată a impactului aplicării modelului pierderilor aşteptate din depreciere de la 1 ianuarie 2018 indică că valoarea reducerilor pentru pierderea din depreciere va fi una nesemnificativă, însă Banca va efectua evaluări periodice ale reducerilor, modelelor aplicate şi va monitoriza şi actualiza nivelul pierderilor pentru raportarea financiară pentru anul 2018.

SIRF 15 – „Venituri din contracte cu clienţii" (versiunea finală a standardului publicată în 28 mai 2014, în vigoare de la 01 ianuarie 2018.). Standardul nou prezintă un cadru general nou de recunoaştere a veniturilor care înlocuieşte prevederile existente din SIRF actuale. Banca va adopta un model de 5 paşi pentru a determina momentul şi suma la care vor fi recunoscute veniturile.
În dependenţă de care criterii vor fi îndeplinite venitul va fi recunoscut în momentul cînd Banca va înregistra performanţe financiare şi la momentul cînd dreptul de proprietate asupra bunurilor şi serviciilor va fi transferat către client.

SIRF 15 implică utilizarea într-o mai mare măsură a raţionamentului profesional şi o utilizare mai extinsă a estimărilor contabile. Standardul conţine cerinţe mai detaliate de dezvăluire privind dezagregarea venitului total pentru a descrie modul în care natura, suma, momentul recunoaşterii şi incertitudinea veniturilor şi fluxurilor de mijloace băneşti sunt afectate de factorii economici. În aprilie 2016, IASB a emis amendamente la SIRF 15 care cuprind clarificări privind principiile de bază ale standardului şi aspectele mai complexe ale standardului, precum şi anumite aspecte tranzitorii la aplicarea iniţială.

Banca estimează că prevederile acestui standard nu vor avea un impact asupra Situaţiilor sale financiare considerând natura operaţiunilor Băncii.

SIRF 16 – „Contracte de leasing" (în vigoare de la 01 ianuarie 2019). SIRF 16 înlocuieşte IAS 17 şi prezintă principiile pentru recunoaşterea, evaluarea, prezentarea şi descrierea contractelor de leasing. Obiectivul este să se garanteze că locatarii şi locatorii furnizează informaţii relevante, într-un mod care reprezintă exact respectivele tranzacţii. Pe baza acestor informaţii, utilizatorii Situaţiilor financiare pot evalua efectul pe care îl au contractele de leasing asupra poziţiei financiare, a performanţei financiare şi a fluxurilor de mijloace băneşti ale Băncii. SIRF 16 introduce un model contabil unic al locatarului şi impune unui locatar să recunoască active şi datorii pentru toate contractele de leasing cu un termen mai mare de 12 luni, cu excepţia cazului în care activul-suport are o valoare mică. SIRF 16 preia, în mod substanţial, dispoziţiile privind contabilitatea locatorului din IAS 17.

Banca estimează că prevederile acestui standard nu vor avea un impact asupra Situaţiilor sale financiare considerând natura operaţiunilor Băncii.

Deloitte.
marked for identification
purposes only

3. Politici contabile semnificative (continuare)

z. Standarde şi interpretări emise, dar care încă nu au intrat în vigoare (continuare)

Ajustări anuale ale IFRS 2014-2016 - amendamentele la IFRS 1 şi IAS 28 (emise în 8 decembrie 2016 şi aplicabile pentru perioade anuale începând cu data de sau după data de 1 ianuarie 2017 pentru amendamentele la IFRS 12 şi începând cu data de sau după data de 1 ianuarie 2018).

SIRF 1 Adoptarea pentru prima dată a Standardelor internaționale de raportare financiară. Excepțiile pe termen scurt descrise la punctele E3-E7 privind prima implementare a standardelor în Situații financiare din standard au fost eliminate, după ce respectivele excepții pe termen scurt și-au îndeplinit scopul intenționat.

IFRIC 22 – Tranzacții în valută şi avansuri (emis în 8 decembrie 2016 şi aplicabil pentru perioade anuale începând cu data de sau după data de 1 ianuarie 2018). Interpretarea se referă la modul de determinare a datei tranzacției în scopul stabilirii cursului de schimb care trebuie utilizat la recunoaşterea inițială a activului, cheltuielii sau venitului aferent (sau a unei părți a acestuia) la derecunoaşterea unui element de activ sau pasiv nemonetar, care decurge dintr-o sumă în avans în valută. Conform IAS 21, data tranzacției în scopul stabilirii cursului de schimb care trebuie utilizat la recunoaşterea inițială a activului, cheltuielii sau venitului aferent (sau a unei părți a acestuia) este data la care Banca recunoaşte inițial activul sau pasivul nemonetar care rezultă din avansul în valută. Dacă există mai multe plăți sau încasări în avans, Banca trebuie să stabilească data tranzacției pentru fiecare plată sau încasare în avans. IFRIC 22 se aplică doar în situația în care Banca recunoaşte un activ sau pasiv nemonetar care rezultă dintr-un avans în valută. IFRIC 22 nu oferă indicații privind definirea elementelor monetare sau nemonetare. O plată sau o încasare în avans determină de regulă recunoaşterea unui pasiv sau unui activ nemonetar; cu toate acestea, ea poate genera şi un activ sau pasiv monetar. Banca trebuie să aprecieze cu discernământ dacă un element este considerat monetar sau nemonetar. Banca estimează că prevederile acestei interpretări nu vor avea un impact asupra Situațiilor sale financiare considerând natura operațiunilor Băncii.

Deloitte.
marked for identification
purposes only

4 Managementul riscului

4.1 Cadrul general de gestionare a riscurilor

Pe parcursul desfăşurării activităţii sale, Banca este expusă la o serie de riscuri de natură operaţională şi financiară.

În această notă este prezentată informaţia despre expunerile Băncii la riscuri, obiectivele, politicile şi procesele Băncii pentru evaluarea şi monitorizarea riscurilor aferente instrumentelor financiare deţinute de Bancă.

Prin prisma atribuţiilor stabilite, Consiliul de supraveghere este responsabil de adoptarea standardelor sistemului de control intern, verificarea şi evaluarea continuă a funcţionării lui şi a elementelor acestuia. Respectiv, pentru realizarea atribuţiilor menţionate la un nivel calitativ aşteptat, Consiliul de supraveghere este asistat de către Comitetul de audit, care la rândul său furnizează consultanţă/avize aferent monitorizării proceselor de raportare financiară a Băncii Naţionale a Moldovei şi a eficienţei sistemului de control intern şi management al riscurilor.

Comitetul executiv îşi asumă responsabilitatea pentru stabilirea şi supravegherea cadrului de gestionare al riscurilor, inclusiv prin intermediul Comitetului de investiţii şi a Comitetului monetar, modul de creare şi funcţionare a cărora se stabileşte de Consiliul de supraveghere. Aceste Comitete au drept atribuţii elaborarea şi monitorizarea politicilor de gestionare a riscurilor în ariile de responsabilitate specifice, raportând cu regularitate Comitetului executiv rezultatele activităţii. Comitetul executiv are drept atribuţii: stabilirea orizontului investiţional; a compoziţiei valutare normative a rezervelor internaţionale; a rating-ului minim în care pot fi efectuate investiţiile; aprobarea benchmark-urilor strategice, duratelor şi devierilor admisibile ale acestora pentru fiecare valută; aprobarea limitelor maxime pe instrumente şi contrapărţi/emitenţi; adoptarea deciziilor cu privire la transmiterea în gestionare externă a unei părţi din rezervele internaţionale ale statului.

Comitetul de investiţii are următoarele atribuţii: analiza şi monitorizarea riscurilor investiţionale, inclusiv analiza evoluţiilor ratingurilor contrapărţilor autorizate pentru efectuarea operaţiunilor, precum şi ratingurilor emitenţilor valorilor mobiliare în valută străină; determinarea strategiei investiţionale pe termen scurt şi mediu; analiza evoluţiilor şi prognozelor aferente pieţei valutare interne şi pieţelor financiare internaţionale, analiza performanţei portofoliului de investiţii, stabilirea structurii valutare a fiecărui sub-portofoliu şi devierile admisibile, aprobarea şi revizuirea la necesitate a listei contrapărţilor autorizate pentru efectuarea tranzacţiilor, stabilirea limitelor pe operaţiuni efectuate de către dealerii Băncii, etc.

Comitetul monetar are drept atribuţii promovarea politicii monetare şi valutare, având drept scop îndeplinirea obiectivului fundamental al Băncii care este asigurarea şi menţinerea stabilităţii preţurilor.

Metodologia de elaborare, implementare şi menţinere a Sistemului de gestiune a riscurilor, inclusiv a Sistemului de control intern în cadrul Băncii, este aprobată de către Consiliul de supraveghere al Băncii. Politicile de gestionare a riscurilor conţin modul de identificare, evaluare, gestionare şi monitorizare a riscurilor cu raportarea directă, periodică sau la necesitate, conducerii Băncii.

Activitatea de gestionare a riscului desfăşurată în cadrul Băncii este reglementată prin instrucţiuni şi proceduri interne şi este monitorizată de managementul Băncii, care analizează problemele legate de politica monetară, investiţională şi cea valutară a Băncii.

În conformitate cu articolele 5, 16 şi 53 ale Legii cu privire la Banca Naţională a Moldovei, Banca păstrează şi gestionează rezervele valutare ale statului, efectuează operaţiuni valutare folosind activele rezervelor valutare şi le menţine la un nivel adecvat pentru realizarea politicii monetare şi valutare ale statului.

Deloitte. marked for identification purposes only

4. Managementul riscului (continuare)

4.1 Cadrul general de gestionare a riscurilor (continuare)

În procesul de gestionare a rezervelor valutare, Banca asigură un grad înalt de siguranță și un nivel necesar de lichiditate a investițiilor. Politica investițională a Băncii este prudentă, urmărind optimizarea profitabilității, punând accent pe lichiditate și siguranță.

În acest context, începând cu luna iulie 2013 în cadrul colaborării cu Banca Mondială se implementează Alocarea Strategică a Activelor (ASA). Alocarea strategică a activelor implică o viziune de gestionare a activelor pe termen lung, orientată spre atingerea nivelului optim de rentabilitate și risc. În contextul ASA, rezervele internaționale sunt divizate în trei tranșe în dependență de obiectivele și reglementările sale specifice, această abordare asigurând realizarea mai eficientă a obiectivului stabilit.

Tranșa curentă reprezintă o parte din rezervele internaționale care se utilizează pentru acoperirea necesităților de mijloace bănești pentru efectuarea intervențiilor de vânzare a valutei străine pe piața valutară internă, plăților aferente datoriei externe a Băncii și a Guvernului Republicii Moldova și altor plăți în valută străină pe parcursul unei luni.

Tranșa de lichiditate asigură acoperirea valorii medii a cel puțin 3 luni de import de mărfuri și servicii (calculată în baza datelor istorice pentru ultimii 4 ani și în baza prognozei importurilor pentru anul viitor) precum și plăților aferente datoriei externe a Băncii și a Guvernului Republicii Moldova și alte plăți în valută străină pe parcursul unui an.

Tranșa de investiții reprezintă totalitatea rezervelor internaționale cu excepția activelor ce fac parte din tranșa curentă și tranșa de lichiditate. Tranșa de investiții permite investirea în instrumente cu termen mai lung și optimizarea profitului. Portofoliul valorilor mobiliare păstrate până la scadență și investițiile în aur fac parte din tranșa de investiții. Tranșele sunt compuse din portofolii în diferite valute, pentru fiecare portofoliu a fost selectat un benchmark - indice de piață, recunoscut și utilizat pe plan mondial la evaluarea comparativă a performanței și riscurilor aferente portofoliilor de investiții.

Alocarea strategică a activelor este un proces complex și durabil.

Un element esențial în procesul de gestionare a rezervelor valutare constituie managementul riscului investițional, ce se realizează prin impunerea unor constrângeri și limite aferente investițiilor. Procedurile de management al riscului aferent rezervelor valutare prevăd stabilirea și monitorizarea corespunderii limitelor pe instrumente investiționale, contrapărți /emitenți individuali, în dependență de rating, de deviere față de benchmark-urile stabilite, limitelor de durată, limite în dependență de termenul investiției, precum și de compoziție valutară.

În cadrul gestionării rezervelor valutare, Banca investește în instrumente sigure, utilizate și de alte bănci centrale: plasamente pe conturi corespondente (de regulă la alte bănci centrale), plasamente la termen în valută străină și valori mobiliare, care se clasifică în valori mobiliare: supranaționale (emise de instituții supranaționale), guvernamentale (emise de guvernul SUA, guvernele țărilor membre ale Uniunii Europene, alți emitenți guvernamentali cu rating înalt), non-guvernamentale (emise de agenții cu rating înalt).

Actele normative aprobate de către Consiliul de supraveghere al Băncii, ce stau la baza guvernării corporative, promovează și dezvoltă mediul de control al Băncii, subliniind importanța pe care conducerea Băncii o atribuie controlului intern. Astfel este asigurată conștientizarea și respectarea de către angajați a atribuțiilor și obiectivelor de bază ale Băncii, precum și a funcțiilor și normelor de conduită individuale.

Cadrul normativ aferent gestionării riscurilor este în mod curent actualizat, în dependență de evoluțiile pieței, politicii sau structurii Băncii, etc.

Deloitte.
marked for identification
purposes only

4. Managementul riscului (continuare)

4.1 Cadrul general de gestionare a riscurilor (continuare)

Auditarea şi evaluarea Sistemului de control intern şi de management al riscurilor în Bancă reprezintă un element al controlului managerial şi ține de competența Departamentului Audit Intern. Rezultatele auditului intern şi recomandările oferite sunt transmise subdiviziunilor auditate şi conducerii executive în vederea punerii în aplicare a recomandărilor de audit, diminuării riscurilor asociate, cu raportarea ulterioară către Comitetul de audit/ Consiliul de supraveghere al Băncii.

Riscul operațional

Riscul operațional implică riscul pierderilor în termeni atât financiari, cât şi non-financiari în rezultatul erorilor umane, cât şi a funcționării neadecvate a sistemului de control intern. Managementul riscului operațional al Băncii este conceput ca parte integră a operațiunilor şi managementului de fiecare zi. Managementul riscului operațional include politici care descriu standarde de conduită impuse persoanelor implicate şi sisteme de control intern specifice fiecărei subdiviziuni, elaborate luând în considerație particularitățile activității lor de bază.

Conducătorii subdiviziunilor structurale ale Băncii sunt responsabili pentru elaborarea, implementarea şi menținerea propriilor sisteme de control intern care să evalueze şi să reducă riscurile aferente. Principalele responsabilități pot fi definite după cum urmează:

- Stabilirea obiectivelor pentru fiecare tip de activitate în scopul implementării strategiilor şi politicilor aprobate de Comitetul executiv al Băncii.
- Elaborarea, monitorizarea şi menținerea continuă a sistemului de control intern conform, eficient şi funcțional în cadrul subdiviziunilor relevante.
- Stabilirea procedurilor adecvate pentru identificarea, evaluarea, supravegherea şi controlul riscurilor cu revizuirea periodică şi verificarea eficienței acestor proceduri.
- Delegarea şi separarea efectivă a funcțiilor în cadrul sarcinilor operaționale, administrative, contabile şi de control.
- Elaborarea şi menținerea sistemelor de informare a conducerii Băncii, care ar cuprinde tot spectrul de activități, unde este aplicabil.
- Determinarea mecanismelor administrative, operaționale şi de control necesare pentru a asigura conformarea cu legislația, regulamentele, politicile, regulile şi procedurile interne, precum şi asigurarea aplicării acestor mecanisme în toate subdiviziunile şi de către tot personalul Băncii.

Divizarea responsabilităților între diversele subdiviziuni ale Băncii („front-office", „middle-office", „back-office") este considerată de asemenea un mecanism de control al riscului operațional.

Riscul financiar

Principalele categorii de riscuri financiare, la care Banca este expusă sunt: riscul de credit, riscul de lichiditate, riscul de piață care include riscul ratei dobânzii şi riscul valutar. Structura activelor şi obligațiunilor depinde în principal de natura funcțiilor legale ale Băncii Naționale a Moldovei şi nu neapărat de aspectele comerciale. Banca nu utilizează instrumente financiare derivate pentru acoperirea riscului financiar. În acelaşi timp, Banca controlează permanent expunerea sa față de riscuri, prin diverse tehnici de gestionare a riscului.

4.2 Riscul de credit

Riscul de credit este riscul pierderilor generate ca rezultat al neîndeplinirii obligațiilor contractuale de către contrapărți.

Expunerea maximă a Băncii la riscul de credit, fără a considera valoarea garanției, este reflectată în valoarea contabilă a activelor financiare.

Deloitte.
marked for identification
purposes only

4. Managementul riscului (continuare)

4.2 Riscul de credit (continuare)

Riscul de credit aferent operațiunilor de credit în monedă națională este monitorizat și controlat, după cum urmează.

Pentru a diminua expunerea la riscul de credit asociat creditelor acordate băncilor licențiate, Banca permanent monitorizează calitatea portofoliului de credite, evaluând periodic evenimentele ce pot provoca pierderi, inclusiv încălcarea condițiilor contractuale (neonorarea obligației de plată a principalului sau a dobânzii), înrăutățirea stării financiare a debitorului și probabilitatea falimentului acestuia, renegocierea condițiilor și/sau prolongarea termenelor de rambursare a creditelor și/sau a dobânzilor aferente în legătură cu dificultățile financiare ale debitorului cauzate de motive economice sau juridice, etc.

În rezultatul evaluării Banca formează/ajustează reducerile pentru pierderi la credite și provizioanele pentru pierderi la angajamente condiționale, astfel încât acestea să reflecte cea mai bună estimare curentă.

Suplimentar, expunerea la riscul de credit este diminuată prin gajul constituit de băncile licențiate, care trebuie să acopere suma totală a creditelor acordate de Bancă, dobânda și alte plăți aferente.

La determinarea valorii activelor - garanție sunt aplicate măsuri de control al riscurilor în scopul protejării Băncii împotriva riscului pierderilor financiare din cauza nerambursării creditului de către o bancă. Banca evaluează calitatea și valoarea activelor oferite de bănci ca garanții la acordarea creditelor, lunar și la necesitate mai frecvent.

Evaluarea creditelor se efectuează individual pe fiecare contract de credit, analizând evenimentele ce pot provoca pierderi și influența capacitatea debitorului de a-și îndeplini obligațiile contractuale. În rezultatul evaluării Banca formează/ajustează reducerile pentru pierderi la credite și provizioanele pentru pierderi la angajamente condiționale, astfel încât acestea să reflecte cea mai bună estimare curentă.

Riscul de credit asociat cu creditele „overnight" se gestionează zilnic prin utilizarea limitelor de politică monetară care conform actelor normative în vigoare, în caz de necesitate, permit reducerea până la zero a sumelor creditelor ce pot fi acordate de Bancă către băncile licențiate în cadrul facilităților permanente și prin asigurarea cu valori mobiliare de stat și certificate emise de Bancă care au un grad înalt de lichiditate.

Pentru a controla expunerea la riscul de credit, la efectuarea operațiunilor repo din cadrul operațiunilor pe piața monetară ale Băncii, sunt prevăzute următoarele elemente de control al riscului:

- Stabilirea procentului de asigurare a tranzacției (haircut) – cînd valorile mobiliare sunt cumpărate la rate ale dobânzii mai înalte decât cele stabilite pe piață la moment, Banca protejându-se de eventualele nerambursări ale mijloacelor de către banca-contraparte.
- Solicitarea gajului suplimentar pentru menținerea procentului inițial de asigurare a tranzacției, stabilit de Bancă, în cazul în care prețul de piață la care au fost procurate valori mobiliare de stat de Bancă în cadrul tranzacției repo a scăzut esențial.

Pentru a reduce expunerea la riscul de credit aferent creditelor acordate personalului Băncii, Banca solicită salariatului garantarea creditului cu gaj sau alte garanții. Riscul de credit aferent efectuării tranzacțiilor în scopul gestionării rezervelor valutare este monitorizat prin selectarea instrumentelor investiționale cu lichiditate înaltă și un grad minim de risc, precum și stabilirea limitelor pe investiții și a controlului zilnic al acestora.

Deloitte.
marked for identification purposes only

4. Managementul riscului (continuare)

4.2 Riscul de credit (continuare)

Totodată, un element esențial al gestionării riscului de credit este efectuarea de către Bancă a investițiilor în scopul gestionării rezervelor valutare în contrapărți sigure cu calitate creditară înaltă pe termen lung (rating mediu minim A-*), stabilită de agențiile internaționale de rating (Standard & Poor's, Moody's și Fitch Ratings) și autorizate de Bancă pentru tranzacțiile în valută străină.

În gestionarea riscului de credit aferent activelor în moneda națională, Banca nu utilizează ratingurile pe termen lung stabilite de agențiile internaționale de rating, ci aplică procedee interne de monitorizare expunerilor la riscul de credit.

Tabelul expus în continuare reprezintă activele financiare ale Băncii în baza rating-ului pe termen lung:

31 decembrie 2017

Ratingul pe termen lung[1]	Numerar și plasamente pe termen scurt în bănci	Aur monetar	Creanțe ale organizațiilor financiare internaționale	Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova[2]	Credite acordate băncilor și altor persoane	Valori mobiliare investiționale	Alte active financiare	Total active financiare
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
AAA	5,890,067	-	4,206,142	-	-	20,865,542	-	**30,961,751**
AA+	-	-	-	-	-	1,246,240	-	**1,246,240**
AA	10,666,084	-	-	-	-	739,447		**11,405,531**
AA-	3,272,213	-	-	-	-	63,926	-	**3,336,139**
A+	518,136	-	-	-	-	-	-	**518,136**
A	4,617,248	-	-	-	-	-	-	**4,617,248**
BBB+	86							**86**
BBB	297	-	-	-	-	-	-	**297**
BBB-	20	-	-	-	-	-	-	**20**
BB+	2,290			-	-	-	-	**2,290**
Neaplicabil	-	52,642	-	15,522,330	23,821	-	1,081	**15,599,874**
Total	**24,966,441**	**52,642**	**4,206,142**	**15,522,330**	**23,821**	**22,915,155**	**1,081**	**67,687,612**

* Rating-urile sunt exprimate în formatul utilizat de agențiile Standard & Poor's și Fitch Ratings. Dat fiind faptul că agenția de rating Moody's utilizează un alt format de exprimare a ratingurilor, acestora li se atribuie echivalente Standard & Poor's sau Fitch Ratings, utilizând tabele de concordanță.

[1] Stabilit prin aplicarea ratingului mediu atribuit de agențiile internaționale de rating (Standard & Poor's, Moody's și Fitch Ratings).

[2] Considerând sistemul de management al riscului de credit aferent activelor denominate în moneda națională, precum și funcția de agent al statului și statutul specific al relațiilor între Guvern și Bancă în calitate de Bancă centrală a statului, valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova sunt incluse în categoria „Neaplicabil". Totodată, la situația din 31 decembrie 2017, agenția internațională de rating Moody's menține pentru Republica Moldova nivelul de rating B3 (la 31 decembrie 2016: nivelul de rating B3).

Deloitte. marked for identification purposes only

4. Managementul riscului (continuare)

4.2 Riscul de credit (continuare)

31 decembrie 2016

Ratingul pe termen lung	Numerar și plasamente pe termen scurt în bănci	Aur monetar	Creanțe ale organizațiilor financiare internaționale	Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	Credite acordate băncilor și altor persoane	Valori mobiliare investiționale	Alte active financiare	Total active financiare
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
AAA	2,814,944	-	4,639,313	-	-	19,916,868	-	27,371,125
AA+	-	-	-	-	-	2,670,241	-	2,670,241
AA	7,696,308	-	-	-	-	1,311,837		9,008,145
AA-	2,193,715	-	-	-	-	-	-	2,193,715
A+	2,179,579	-	-	-	-	-	-	2,179,579
A	5,233,355	-	-	-	-	-	-	5,233,355
BBB+	606							606
BBB	21	-	-	-	-	-	-	21
BBB-	26	-	-	-	-	-	-	26
BB+	190			-	-	-	-	190
Neaplicabil	-	54,616	-	15,583,808	27,968	-	11,630	15,678,022
Total	**20,118,744**	**54,616**	**4,639,313**	**15,583,808**	**27,968**	**23,898,946**	**11,630**	**64,335,025**

Pentru cuantificarea riscului de credit la investițiile efectuate în valută străină se calculează valoarea riscului de credit aplicat portofoliului de investiții în baza coeficienților de default determinați de către agenția Standard&Poor's, pentru fiecare tip de rating, investițiile fiind divizate în zece categorii, conform coeficienților de default, pe scadențe anuale până la zece ani, inclusiv. La situația din 31 decembrie 2017 expunerea la riscul de credit al portofoliului de valori mobiliare investiționale cuantificat în baza coeficienților de default determinat de agenția Standard & Poor's este prezentată după cum urmează:

	Păstrate până la scadență		La valoarea justă		Total		Ponderea în portofoliu,
	MII LEI	MII USD	MII LEI	MII USD	MII LEI	MII USD	%
31 decembrie 2017	17,368	1,016	6,631	388	23,999	1,403	0.05
31 decembrie 2016	27,408	1,372	8,037	402	35,445	1,774	0.08

Pentru a evalua diversificarea portofoliului activelor și a estima corect riscul de credit în funcție de aria geografică se prezintă clasificarea activelor Băncii în dependență de țara de investiție, cu excepția numerarului și a aurului monetar, care se clasifică în funcție de țara de origine:

Deloitte.
marked for identification
purposes only

4. Managementul riscului (continuare)

4.2 Riscul de credit (continuare)

Țara	31 decembrie 2017	Ponderea	31 decembrie 2016	Ponderea
	MII LEI	%	MII LEI	%
SUA	14,880,500	21.98	13,332,241	20.72
Germania	10,521,092	15.54	5,933,867	9.22
Organizații Financiare Internaționale	6,331,570	9.35	8,128,764	12.64
Marea Britanie	4,514,142	6.67	4,457,800	6.93
Olanda	4,377,200	6.47	3,508,099	5.45
Franța	4,121,548	6.09	4,952,352	7.70
Singapore	4,058,611	6.00	2,998,513	4.66
Luxemburg	2,060,742	3.04	3,603,875	5.60
Finlanda	770,552	1.14	688,281	1.07
Austria	194,142	0.29	350,869	0.55
Norvegia	119,916	0.18	179,047	0.28
Suedia	68,660	0.10	246,379	0.38
Canada	63,926	0.09	180,252	0.28
Alte țări	5,137	0.01	1,256	-
Japonia	-	-	95,408	0.15
Moldova[3]	15,599,874	23.05	15,678,022	24.37
Total active financiare	**67,687,612**	**100.00**	**64,335,025**	**100.00**

La articolul „Organizații Financiare Internaționale", ponderea esențială o deține cota de subscriere a Republicii Moldova la FMI în monedă națională, care s-a majorat, la data de 17 februarie 2016, cu 49,3 milioane XDR, de la 123,2 milioane la 172,5 milioane XDR.

Majorarea ponderii investițiilor preponderent în Germania, SUA şi Singapore, țări cotate cu rating „AAA", a fost determinată de majorarea soldului deținut pe contul „Nostro" la Deutsche Bundesbank, Frankfurt am Main, procurarea valorilor mobiliare emise de Trezoreria SUA şi investirea mijloacelor în plasamente la termen la contrapărți din Singapore.

De asemenea, pentru evaluarea diversificării portofoliului activelor şi estimarea riscului de credit în funcție de sectorul investițional se prezintă clasificarea activelor Băncii în dependență de sectorul investițional:

Sector investițional	31 decembrie 2017	Ponderea	31 decembrie 2016	Ponderea
	MII LEI	%	MII LEI	%
Bănci centrale din străinătate	5,896,027	8.71	2,913,109	4.53
Bănci comerciale din străinătate	19,070,414	28.18	17,205,635	26.74
Bănci din Republica Moldova	128	-	408	-
Guverne din străinătate	15,325,829	22.64	14,574,781	22.66
Guvernul Republicii Moldova	15,522,330	22.93	15,583,808	24.22
Organizații Financiare Internaționale	6,331,570	9.36	8,128,764	12.64
Agenții Guvernamentale străine	5,463,898	8.07	5,834,714	9.07
Alte active financiare[3]	77,416	0.11	93,806	0.14
Total active financiare	**67,687,612**	**100.00**	**64,335,025**	**100.00**

[3] În compartimentul dat este inclus şi aurul monetar-activ financiar, asupra căruia nu se aplică riscul de credit.

marked for identification purposes only

4. Managementul riscului (continuare)

4.3 Riscul de lichiditate

Riscul de lichiditate reprezintă riscul că Banca nu-şi va putea onora obligaţiile de plată devenite scadente. Scadenţele activelor şi obligaţiunilor, precum şi capacitatea de a înlocui la un cost acceptabil datoriile purtătoare de dobândă pe măsură ce acestea ajung la scadenţă, constituie factori importanţi pentru evaluarea lichidităţii Băncii.

Riscul de lichiditate se gestionează zilnic şi în dinamică prin monitorizarea limitelor investiţionale stabilite prin regulamentele interne, hotărârile Comitetului executiv şi deciziile Comitetului monetar. Totodată, monitorizarea riscului de lichiditate se efectuează prin formarea tranşelor investiţionale şi prin utilizarea unor benchmark-uri de piaţă stabilite pentru sub-portofoliile de investiţii indexate în dependenţă de tipul instrumentelor şi de valuta de investiţii.

Benchmark-urile folosite sunt indici de piaţă, recunoscuţi şi utilizaţi pe plan mondial la evaluarea comparativă a performanţei şi riscurilor aferente portofoliilor de investiţii.

Indicii utilizaţi sunt furnizaţi de Intercontinental Exchange (ICE), după preluarea activităţii de furnizare a indicilor de la Bank of America Merrill Lynch, instituţie ce calculează şi oferă o gamă largă de benchmark-uri recunoscute şi utilizate în întreaga comunitate investiţională.

Riscul de lichiditate, în cazul portofoliului gestionat intern, cu excluderea portofoliului valorilor mobiliare păstrate până la scadenţă, este monitorizat permanent de către Bancă prin menţinerea unui nivel adecvat al tranşelor în limitele de devieri admisibile şi prin limitarea duratei maxime admisibile a scadenţei portofoliului de investiţii, ceea ce nu permite efectuarea investiţiilor în instrumente cu scadenţe mari.

În cazul portofoliului gestionat extern, limitarea riscului de lichiditate se realizează prin prevederile Acordului de consultanţă şi management investiţional, încheiat la 8 decembrie 2010 între Banca Internaţională pentru Reconstrucţie şi Dezvoltare (BIRD) şi Banca Naţională a Moldovei, care a fost prelungit prin HCE nr.168 din 30 decembrie 2015, cu intrare în vigoare la data de 1 februarie 2016 şi care stipulează că investiţiile sunt gestionate în concordanţă cu un benchmark (indicele ICE Bank of America Merrill Lynch U.S. Treasuries, 0-1 an), astfel încât durata portofoliului este corelată cu durata benchmark-ului. Se permit devieri ale duratei portofoliului de +/- 3 luni faţă de durata benchmark-ului.

Riscul de lichiditate pentru portofoliul valorilor mobiliare, în valută străină, păstrate până la scadenţă este diminuat prin diversificarea scadenţei investiţiilor, fiind distribuite în intervalul de la 1 la 7 ani şi prin limitarea ponderii acestui portofoliu în portofoliul total al valorilor mobiliare.

Totodată, suplinirea portofoliului valorilor mobiliare, în valută străină, păstrate până la scadenţă este posibilă numai în cazul în care ponderea acestuia reprezintă mai puţin de 20% din rezervele internaţionale şi nivelul rezervelor acoperă 4 luni de import.

Lichiditatea este unul dintre criteriile de bază în determinarea componenţei activelor valutare. Acest fapt reflectă necesitatea potenţială de a transforma rezervele valutare în lichidităţi în scopuri de intervenţie, în cazul în care apar aşa necesităţi.

Valorile mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă deţinute de Bancă sunt instrumente cu un grad înalt de lichiditate, ceea ce ar însemna că, ele ar putea fi vândute, în caz de necesitate, înainte de scadenţă.

Valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova şi deţinute de Bancă pe parcursul anului 2017 în urma conversiunii împrumuturilor contractate anterior de la BNM au avut scadenţa contractuală maximă de 182 zile. La scadenţă aceste valori mobiliare sunt răscumpărate de Guvern şi sunt emise valori mobiliare noi, care sunt achiziţionate de Bancă.

Valorile mobiliare de stat emise în vederea executării de către Ministerul Finanţelor a obligaţiilor de plată rezultante din garanţiile de stat, au fost obţinute de către Bancă la 4 octombrie 2016 sub formă de obligaţiuni de stat cu scadenţele de la 1 la 25 ani.

Deloitte.
marked for identification
purposes only

4. Managementul riscului (continuare)

4.3 Riscul de lichiditate (continuare)

Analiza activelor şi obligaţiunilor financiare în funcţie de scadenţa contractuală la situaţia din 31 decembrie 2017 este prezentată după cum urmează:

	0-3 luni	3-6 luni	6-12 luni	De la 1 la 2 ani	De la 2 la 5 ani	Mai mult de 5 ani	Scadență nedeterminată	Total
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
31 decembrie 2017								
Active								
Numerar şi plasamente pe termen scurt în bănci	22,059,407	2,907,034	-	-	-	-	-	**24,966,441**
Aur monetar	-	-	-	-	-	-	52,642	**52,642**
Creanţe ale organizaţiilor financiare internaţionale	5,249	-	-	-	-	-	4,200,893	**4,206,142**
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	2,231,130	-	210,000	230,000	790,000	12,061,200	-	**15,522,330**
Credite acordate băncilor şi altor persoane	764	716	1,309	2,446	7,027	11,559	-	**23,821**
Valori mobiliare investiţionale	3,865,673	4,898,722	7,326,929	804,360	4,656,252	1,363,219	-	**22,915,155**
Alte active	1,081	-	-	-	-	-	-	**1,081**
Total active financiare	**28,163,304**	**7,806,472**	**7,538,238**	**1,036,806**	**5,453,279**	**13,435,978**	**4,253,535**	**67,687,612**
Obligaţiuni								
Monedă naţională în circulaţie	-	-	-	-	-	-	21,032,866	**21,032,866**
Disponibilităţi ale Guvernului Republicii Moldova	8,437,695	-	-	345,451	-	-	-	**8,783,146**
Disponibilităţi ale băncilor	15,978,430	-	-	-	-	-	-	**15,978,430**
Certificate emise de Banca Naţională a Moldovei	9,217,431	-	-	-	-	-	-	**9,217,431**
Obligaţiuni faţă de organizaţiile financiare internaţionale	362,498	188,068	514,763	973,942	2,092,994	402,230	4,224,228	**8,758,723**
Alte obligaţiuni	38,795	-	64	601	-	-	8,636	**48,096**
Total obligaţiuni financiare	**34,034,849**	**188,068**	**514,827**	**1,319,994**	**2,092,994**	**402,230**	**25,265,730**	**63,818,692**
Decalaj	**(5,871,545)**	**7,618,404**	**7,023,411**	**(283,188)**	**3,360,285**	**13,033,748**	**(21,012,195)**	**3,868,920**

La 31 decembrie 2017 obligaţiunile de stat cu scadenţa contractuală mai mare de 5 ani reprezintă 79.57 % din volumul total al valorilor mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova şi deţinute de BNM.

Deloitte.
marked for identification
purposes only

4. Managementul riscului (continuare)

4.3 Riscul de lichiditate (continuare)

	0-3 Luni	3-6 luni	6-12 luni	De la 1 la 2 ani	De la 2 la 5 ani	Mai mult de 5 ani	Scadență nedeterminată	Total
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
31 decembrie 2016								
Active								
Numerar şi plasamente pe termen scurt în bănci	17,720,976	2,397,768	-	-	-	-	-	20,118,744
Aur monetar	-	-	-	-	-	-	54,616	54,616
Creanțe ale organizațiilor financiare internaționale	5,679	-	-	-	-	-	4,633,634	4,639,313
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	2,091,878	-	200,730	210,000	730,000	12,351,200	-	15,583,808
Credite acordate băncilor şi altor persoane	955	951	1,725	2,951	7,529	13,857	-	27,968
Valori mobiliare investiționale	4,565,347	3,824,985	6,467,556	1,536,643	4,257,274	3,247,141	-	23,898,946
Alte active	11,630	-	-	-	-	-	-	11,630
Total active financiare	**24,396,465**	**6,223,704**	**6,670,011**	**1,749,594**	**4,994,803**	**15,612,198**	**4,688,250**	**64,335,025**
Obligațiuni								
Monedă națională în circulație	-	-	-	-	-	-	18,990,332	18,990,332
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	5,712,099	-	-	-	-	-	-	5,712,099
Disponibilități ale băncilor	14,319,524	-	-	-	-	-	-	14,319,524
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	5,915,352	-	-	-	-	-	-	5,915,352
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	491,485	89,327	619,107	1,165,864	2,946,778	545,719	4,640,197	10,498,477
Alte obligațiuni	43,212	-	-	-	-	-	-	43,212
Total obligațiuni financiare	**26,481,672**	**89,327**	**619,107**	**1,165,864**	**2,946,778**	**545,719**	**23,630,529**	**55,478,996**
Decalaj	**(2,085,207)**	**6,134,377**	**6,050,904**	**583,730**	**2,048,025**	**15,066,479**	**(18,942,279)**	**8,856,029**

Fluxurile de mijloace bănești prognozate din disponibilitățile Guvernului și ale băncilor pot varia semnificativ de cele contractuale (scadența contractuală), Banca estimând că acestea nu vor fi retrase imediat în perioada de 0-3 luni.

Deloitte.
marked for identification
purposes only

4. Managementul riscului (continuare)

4.3 Riscul de lichiditate (continuare)

În tabelul de mai jos este prezentată analiza obligațiunilor financiare totale, inclusiv sumele dobânzilor viitoare în funcție de scadența contractuală la situația din 31 decembrie 2017. Sumele aferente obligațiunilor viitoare au fost calculate utilizând datele disponibile la 31 decembrie 2017 (cursul oficial al leului moldovenesc, ratele dobânzilor la instrumentele monetar-creditare, etc.).

	0-3 luni	3-6 luni	6-12 luni	De la 1 la 2 ani	De la 2 la 5 ani	Mai mult de 5 ani	Scadență nedeterminată	Total
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
31 decembrie 2017								
Obligațiuni								
Monedă națională în circulație	-	-	-	-	-	-	21,032,866	21,032,866
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	8,447,114	6,675	13,496	351,906	-	-	-	8,819,191
Disponibilități ale băncilor	15,986,277	-	-	-	-	-	-	15,986,277
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	9,230,170	-	-	-	-	-	-	9,230,170
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale*	379,515	204,363	544,830	1,029,425	2,169,880	426,828	4,224,228	8,979,069
Alte obligațiuni	38,795	-	64	601	-	-	8,636	48,096
Total obligațiuni financiare	34,081,871	211,038	558,390	1,381,932	2,169,880	426,828	25,265,730	64,095,669
31 decembrie 2016								
Obligațiuni								
Monedă națională în circulație	-	-	-	-	-	-	18,990,332	18,990,332
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	5,712,099	-	-	-	-	-	-	5,712,099
Disponibilități ale băncilor	14,329,763	-	-	-	-	-	-	14,329,763
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	5,926,035	-	-	-	-	-	-	5,926,035
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale*	501,847	99,293	637,691	1,196,502	2,996,003	553,056	4,640,197	10,624,589
Alte obligațiuni	43,212	-	-	-	-	-	-	43,212
Total obligațiuni financiare	**26,512,956**	**99,293**	**637,691**	**1,196,502**	**2,996,003**	**553,056**	**23,630,529**	**55,626,030**

* Pentru angajamentele Facilității de creditare extinsă (ECF) (anterior Facilitatea de Reducere a Sărăciei și Creștere Economică (PRGF)) primite de la FMI, incluse în obligațiunile față de organizațiile financiare internaționale, în conformitate cu decizia consiliului directorilor executivi al FMI, în perioada 7 ianuarie 2010 - 31 decembrie 2018 dobânzile aferente nu se calculează.

Deloitte.
marked for identification
purposes only

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață

Riscul de piață este riscul ca valoarea unui instrument financiar să fluctueze ca rezultat al schimbării prețurilor pieței, chiar dacă aceste schimbări sunt cauzate de factori specifici titlurilor de valoare individuale sau emitentului acestora, sau factori care afectează toate titlurile de valoare tranzacționate pe piață.

Titlurile de stat sunt evaluate trimestrial la valoarea lor justă, determinată în baza ratelor dobânzilor la titlurile plasate prin licitațiile recente de pe piața primară și a celor tranzacționate recent pe piața secundară.

Riscul de piață aferent portofoliului de valori mobiliare investiționale este gestionat și monitorizat în baza metodologiei valorii expuse la Risc (VaR), care reprezintă interdependența între variabilele riscului. Banca aplică lunar metodologia VaR pentru a evalua expunerea la riscul de piață aferent pozițiilor pe care le deține și pentru a estima pierderile economice potențiale bazate pe un șir de parametri și asumări pentru diferite modificări ale condițiilor pieței.

Rezultatul evaluării riscului de piață prin metodologia VaR reprezintă pierderea potențială exprimată în unități monetare pentru portofoliul valorilor mobiliare în valută străină cu un grad de confidență de 95% și pentru o perioadă ulterioară de o lună. Acest calcul este furnizat de Sistemul Informațional Bloomberg.

Valoarea expusă la risc a portofoliului de valori mobiliare în valută străină este prezentată după cum urmează:

	Păstrate până la scadență		La valoarea justă		Total		Ponderea în portofoliu, %
	MII LEI	MII USD	MII LEI	MII USD	MII LEI	MII USD	
La 31 decembrie 2017	101,212	5,919	28,486	1,666	129,698	7,585	0.54
La 31 decembrie 2016	171,788	8,597	91,122	4,560	262,910	13,158	1.11

Cu toate că metodologia VaR este unul din instrumentele de bază pentru evaluarea riscului de piață, estimările pe care se bazează metodologia VaR conține anumite limitări, după cum este expus mai jos.

- Calculele se efectuează lunar, pentru luna viitoare, luând în considerație portofoliul de la finele lunii curente, asumând că nu vor fi efectuate tranzacții.
- Se asumă cu probabilitatea de 95% că pierderile nu vor depăși nivelul pierderilor calculate. Astfel, există o probabilitate nesemnificativă de 5% că pierderile efective vor depăși sumele estimate conform metodologiei VaR.
- Calculul se efectuează prin utilizarea datelor istorice astfel încât metodologia ar putea să nu identifice toate rezultatele posibile, în special rezultatele situațiilor excepționale.
- Rezultatul metodologiei VaR depinde de volatilitatea pieței.

Limitările metodologiei VAR se aplică pentru întreg portofoliul valorilor mobiliare în valută străină.

Luând în considerație faptul că metoda VaR arată pierderea maximă cu o anumită probabilitate de realizare (95%), BNM utilizează și un alt indicator de estimare a riscului de piață și anume CVaR, care estimează media pierderilor mai mari decât cele acoperite de gradul de confidență al VaR.

Deloitte.
marked for identification
purposes only

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

Astfel, la data de 31 decembrie 2017, valoarea expusă la risc a portofoliului de valori mobiliare în valută străină, calculată prin utilizarea CVaR este prezentată după cum urmează:

	Păstrate până la scadență		La valoarea justă		Total		Ponderea în portofoliu, %
	MII LEI	MII USD	MII LEI	MII USD	MII LEI	MII USD	
La 31 decembrie 2017	142,116	8,311	40,544	2,371	182,660	10,682	0.76
La 31 decembrie 2016	241,926	12,108	127,516	6,382	369,442	18,489	1.56

4.4.1 Riscul ratei dobânzii

Riscul ratei dobânzii este riscul ca valoarea unui instrument financiar să fluctueze datorită schimbărilor nivelului ratei dobânzii pe piață.

Modificarea ratelor dobânzilor pe piața internă afectează valoarea portofoliului de valori mobiliare de stat al Băncii clasificate ca disponibile pentru vânzare: o fluctuație de majorare /diminuare cu 5 p.p. față de rata de intrare în portofoliu a ratei dobânzii la titlurile deținute în portofoliu implică un impact de diminuare /majorare de circa 8,300 mii lei asupra capitalului Băncii.

Modificarea ratelor dobânzii pe piața externă poate avea un impact asupra valorii portofoliului de investiții în valută străină, cât şi asupra fluxului de mijloace băneşti în viitor.

Cele mai sensibile instrumente la modificarea ratelor dobânzii pe piața externă sunt valorile mobiliare în valută străină, deoarece modificarea ratelor dobânzii afectează indirect prețul acestor active.

Totodată, în rezultatul fluctuațiilor ratelor dobânzii pe piața externă pot apărea divergențe negative dintre ratele dobânzii la portofoliul investițional în valută străină şi ratele dobânzii la obligațiunile în valută ale Băncii.

La gestionarea riscului ratei dobânzii cauzat de evoluțiile pe piața externă, o atenție deosebită se acordă principiului diversificării portofoliului de investiții pe scadențe şi pe valute.

Ratele medii aplicabile componentelor majore ale Bilanțului contabil au fost dezvăluite în notele la Situațiile financiare referitoare la aceste componente.

Deloitte.
marked for identification
purposes only

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

4.4.1 Riscul ratei dobânzii (continuare)

Analiza activelor şi obligaţiunilor financiare la 31 decembrie 2017 în funcţie de ratele contractuale şi data actualizării ratelor dobânzii acestora este prezentată după cum urmează:

	0-3 luni	3-6 luni	6-12 luni	De la 1 la 2 ani	De la 2 la 5 ani	Mai mult de 5 ani	Nepurtătoare de dobândă	Total
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
31 decembrie 2017								
Active								
Numerar şi plasamente pe termen scurt în bănci	22,024,923	2,907,034	-	-	-	-	34,484	**24,966,441**
Aur monetar	-	-	-	-	-	-	52,642	**52,642**
Creanţe ale organizaţiilor financiare internaţionale	5,241	-	-	-	-	-	4,200,901	**4,206,142**
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	2,080,570	-	210,000	230,000	790,000	12,061,200	150,560	**15,522,330**
Credite acordate băncilor şi altor persoane	764	715	1,309	2,447	7,027	11,559	-	**23,821**
Valori mobiliare investiţionale	3,937,700	4,878,684	7,276,617	804,360	4,553,266	1,363,219	101,309	**22,915,155**
Alte active	-	-	-	-	-	-	1,081	**1,081**
Total active financiare	**28,049,198**	**7,786,433**	**7,487,926**	**1,036,807**	**5,350,293**	**13,435,978**	**4,540,977**	**67,687,612**
Obligaţiuni								
Monedă naţională în circulaţie	-	-	-	-	-	-	21,032,866	**21,032,866**
Disponibilităţi ale Guvernului Republicii Moldova	4,715,544	-	-	345,451	-	-	3,722,151	**8,783,146**
Disponibilităţi ale băncilor	14,060,859	-	-	-	-	-	1,917,571	**15,978,430**
Certificate emise de Banca Naţională a Moldovei	9,217,431	-	-	-	-	-	-	**9,217,431**
Obligaţiuni faţă de organizaţiile financiare internaţionale	3,065,627	94,553	212,137	368,689	785,480	-	4,232,237	**8,758,723**
Alte obligaţiuni	-	-	-	-	-	-	48,096	**48,096**
Total obligaţiuni financiare	**31,059,461**	**94,553**	**212,137**	**714,140**	**785,480**	-	**30,952,921**	**63,818,692**
Decalaj	**(3,010,263)**	**7,691,880**	**7,275,789**	**322,667**	**4,564,813**	**13,435,978**	**(26,411,944)**	**3,868,920**

Deloitte.
marked for identification
purposes only

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

4.4.1 Riscul ratei dobânzii (continuare)

	0-3 luni	3-6 luni	6-12 luni	De la 1 la 2 ani	De la 2 la 5 ani	Mai mult de 5 ani	Nepurtătoare de dobândă	Total
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
31 decembrie 2016								
Active								
Numerar şi plasamente pe termen scurt în bănci	17,700,139	2,397,768	-	-	-	-	20,837	20,118,744
Aur monetar	-	-	-	-	-	-	54,616	54,616
Creanțe ale organizațiilor financiare internaționale	5,653	-	-	-	-	-	4,633,660	4,639,313
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	2,091,878	-	200,730	210,000	730,000	12,351,200	-	15,583,808
Credite acordate băncilor şi altor persoane	955	951	1,725	2,951	7,529	13,857	-	27,968
Valori mobiliare investiționale	5,215,049	3,707,419	6,274,620	1,086,734	4,257,274	3,247,141	110,709	23,898,946
Alte active	-	-	-	-	-	-	11,630	11,630
Total active financiare	**25,013,674**	**6,106,138**	**6,477,075**	**1,299,685**	**4,994,803**	**15,612,198**	**4,831,452**	**64,335,025**
Obligațiuni								
Monedă națională în circulație	-	-	-	-	-	-	18,990,332	18,990,332
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	2,679,999	-	-	-	-	-	3,032,100	5,712,099
Disponibilități ale băncilor	11,826,438	-	-	-	-	-	2,493,086	14,319,524
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	5,915,352	-	-	-	-	-	-	5,915,352
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	3,728,538	66,942	285,307	498,262	1,152,152	119,960	4,647,316	10,498,477
Alte obligațiuni	-	-	-	-	-	-	43,212	43,212
Total obligațiuni financiare	**24,150,327**	**66,942**	**285,307**	**498,262**	**1,152,152**	**119,960**	**29,206,046**	**55,478,996**
Decalaj	**863,347**	**6,039,196**	**6,191,768**	**801,423**	**3,842,651**	**15,492,238**	**(24,374,594)**	**8,856,029**

Activele şi obligațiunile generatoare de dobânzi, în special cuprind numerar şi echivalente de numerar în valută străină, valori mobiliare, depozite acceptate, certificate emise de bancă, precum şi împrumuturi acordate de către organizații financiare internaționale.

Deloitte.
marked for identification
purposes only

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

4.4.1 Riscul ratei dobânzii (continuare)

Aceste active și obligațiuni implică rate fixe ale dobânzilor, cu excepția conturilor curente cu solduri remunerabile care sunt legate de ratele REPO, EONIA, EURIBOR, contului curent la FMI și angajamentele Facilității de Finanțare Extinsă (EFF), la care se aplică rate variabile stabilite săptămânal de FMI.

Pentru a determina riscul ratei dobânzii aferent plasamentelor la vedere și la termen în valută străină, de Bancă sunt calculate veniturile/pierderile posibile asumând o majorare/diminuare cu 0.5 p.p. a ratei dobânzii la aceste instrumente.

Conform soldului mediu al depozitelor la vedere și la termen pentru anul 2017, valoarea veniturilor/pierderilor posibile de la majorarea/diminuarea ratei dobânzii cu 0.5 p.p. este după cum urmează:

	MII LEI	MII USD
Anul 2017	+/-99,406	+/-5,813
Anul 2016	+/-83,119	+/-4,160

Sensibilitatea prețului valorilor mobiliare din portofoliul de investiții la modificarea ratelor dobânzii este evaluată aplicând PV01. PV01 este o metodă de cuantificare a riscului ratei dobânzii care constă în determinarea diferenței dintre valoarea de piață a portofoliului valorilor mobiliare și valoarea acestuia calculată în cazul modificării ratelor profitabilității cu 0.01 p.p. O modificare a ratei profitabilității cu 0.01 p.p. duce la modificarea invers proporțională a valorii portofoliului calculată aplicând metoda PV01.

La situația din 31 decembrie 2017 modificarea ratei profitabilității cu 0.01 p.p., duce la modificarea valorii prezente a portofoliului valorilor mobiliare cu 3,426 mii lei sau cu 200 mii USD, ceea ce reprezintă 0.01% din portofoliul valorilor mobiliare (la 31 decembrie 2016: 4,522 mii lei sau cu 226 mii USD, ceea ce reprezintă 0.02% din portofoliul valorilor mobiliare).

4.4.2 Riscul valutar

Riscul valutar este riscul ca valoarea instrumentelor financiare să varieze ca urmare a modificării cursului oficial al leului moldovenesc.

În procesul de gestionare a rezervelor valutare Banca deține o poziție valutară lungă. Diminuarea riscului valutar se realizează prin aplicarea politicii de diversificare a portofoliului de investiții.

Structura valutară normativă a portofoliului de investiții este stabilită de către Comitetul executiv al Băncii și are drept scop acoperirea riscului valutar printr-o corespondență adecvată compoziției valutare a activelor și pasivelor, și printr-un orizont investițional acceptabil pentru deservirea obligațiunilor externe curente și implementării politicii valutare a statului..

La data de 31 decembrie 2017 ponderea dolarului SUA în structura valutară normativă constituia 65%, lira sterlină - 20%, euro - 10%, alte valute - 5% (la 31 decembrie 2016 ponderea dolarului SUA în structura valutară normativă constituia 65%, euro - 10%, lira sterlină - 20%, alte valute - 5%). Ponderea fiecărei valute în portofoliul de investiții al Băncii poate devia în limita de +/- 10 p.p. de la structura valutară normativă

Deloitte.
marked for identification
purposes only

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

4.4.1 Riscul valutar (continuare)

La 31 decembrie 2017, Banca avea următoarea poziție valutară:

	MDL	USD	EUR	GBP	XDR	Alte valute	Total
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
31 decembrie 2017							
Active							
Numerar şi plasamente pe termen scurt în bănci	-	15,172,002	4,465,060	5,326,002	-	3,377	**24,966,441**
Aur monetar	-	-	-	-	-	52,642	**52,642**
Creanțe ale organizațiilor financiare internaționale	-	-	-	-	4,206,142	-	**4,206,142**
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	15,522,330	-	-	-	-	-	**15,522,330**
Credite acordate băncilor şi altor persoane	23,821	-	-	-	-	-	**23,821**
Valori mobiliare investiționale	-	20,069,178	2,335,136	510,841	-	-	**22,915,155**
Alte active	680	289	112	-	-	-	**1,081**
Total active financiare	**15,546,831**	**35,241,469**	**6,800,308**	**5,836,843**	**4,206,142**	**56,019**	**67,687,612**
Obligațiuni							
Monedă națională în circulație	21,032,866	-	-	-	-	-	**21,032,866**
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	5,938,246	606,359	2,238,541	-	-	-	**8,783,146**
Disponibilități ale băncilor	12,351,019	1,208,182	2,419,229	-	-	-	**15,978,430**
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	9,217,431	-	-	-	-	-	**9,217,431**
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	30,385	-	-	-	8,728,338	-	**8,758,723**
Alte obligațiuni	43,671	1,260	3,162	3	-	-	**48,096**
Total obligațiuni financiare	**48,613,618**	**1,815,801**	**4,660,932**	**3**	**8,728,338**	-	**63,818,692**
Decalaj	**(33,066,787)**	**33,425,668**	**2,139,376**	**5,836,840**	**(4,522,196)**	**56,019**	**3,868,920**

La situația din 31 decembrie 2017, alte valute sunt reprezentate de aur monetar – 52,642 mii lei, ruble ruseşti – 2,290 mii lei, lei românești – 1,042 mii lei, coroane norvegiene – 22 mii lei, franci elvețieni – 21 mii lei şi coroane daneze – 2 mii lei.

Deloitte.
marked for identification
purposes only

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

4.4.2 Riscul valutar (continuare)

	MDL	USD	EUR	GBP	XDR	Alte valute	Total
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
31 decembrie 2016							
Active							
Numerar şi plasamente pe termen scurt în bănci	-	11,655,883	1,366,818	7,000,001	-	96,042	20,118,744
Aur monetar	-	-	-	-	-	54,616	54,616
Creanțe ale organizațiilor financiare internaționale	-	-	-	-	4,639,313	-	4,639,313
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	15,583,808	-	-	-	-	-	15,583,808
Credite acordate băncilor şi altor persoane	27,968	-	-	-	-	-	27,968
Valori mobiliare investiționale	-	19,034,655	4,313,747	550,544	-	-	23,898,946
Alte active	1,987	340	9,303	-	-	-	11,630
Total active financiare	**15,613,763**	**30,690,878**	**5,689,868**	**7,550,545**	**4,639,313**	**150,658**	**64,335,025**
Obligațiuni							
Monedă națională în circulație	18,990,332	-	-	-	-	-	18,990,332
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	3,019,367	1,197,730	1,494,876	-	-	126	5,712,099
Disponibilități ale băncilor	10,889,363	1,225,569	2,204,592	-	-	-	14,319,524
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	5,915,352	-	-	-	-	-	5,915,352
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	17,793	-	-	-	10,480,684	-	10,498,477
Alte obligațiuni	41,390	1,464	355	3	-	-	43,212
Total obligațiuni financiare	**38,873,597**	**2,424,763**	**3,699,823**	**3**	**10,480,684**	**126**	**55,478,996**
Decalaj	**(23,259,834)**	**28,266,115**	**1,990,045**	**7,550,542**	**(5,841,371)**	**150,532**	**8,856,029**

La situația din 31 decembrie 2016, alte valute sunt reprezentate, pe partea de activ, de yeni japonezi - 95,408 mii lei, aur monetar - 54,616 mii lei, lei românești - 358 mii lei, ruble ruseşti - 190 mii lei, franci elvețieni - 59 mii lei, coroane norvegiene - 25 mii lei şi coroane daneze - 2 mii lei, iar în obligațiuni de lei românești - 126 mii lei.

Deloitte.
marked for identification
purposes only

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

4.4.3 Riscul valutar (continuare)

Pentru a estima riscul valutar aferent activelor şi obligațiunilor în valută străină, sunt calculate veniturile/pierderile nerealizate posibile, asumând o deviere de +/-10% a cursului oficial al leului moldovenesc față de valutele în care aceste active şi obligațiuni sunt denominate. Conform situației la 31 decembrie 2017 şi 31 decembrie 2016, respectiv, valoarea impactului posibil asupra profitului şi capitalului Băncii este evaluată după cum urmează:

	31 decembrie 2017		31 decembrie 2016	
	MII LEI Profit	MII LEI Capital	MII LEI Profit	MII LEI Capital
MDL față de USD	+/-3,342,567	+/-3,342,567	+/-2,826,612	+/-2,826,612
MDL față de EUR	+/-213,938	+/-213,938	+/-199,004	+/-199,004
MDL față de GBP	+/-583,684	+/-583,684	+/-755,054	+/-755,054
MDL față de XDR	+/-452,220	+/-452,220	+/-584,137	+/-584,137
MDL față de alte valute	+/338	+/338	+/-9,592	+/-9,592

În cazul aprecierii MDL față de valutele respective se generează pierderi nerealizate şi viceversa, în cazul deprecierii se generează venituri nerealizate, excepție fiind XDR, pentru care aprecierea MDL față de XDR generează venituri nerealizate, iar deprecierea generează pierderi nerealizate.

5 Numerar şi plasamente pe termen scurt în bănci

	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016
	MII LEI	MII LEI
Numerar în valută străină	1,043	1,875
Conturi Nostro	1,917,484	947,796
Depozite la termen în valută străină	23,047,914	19,169,073
	24,966,441	**20,118,744**

Numerarul şi plasamentele pe termen scurt în bănci nu include numerarul în monedă națională aflat în casa Băncii, fiind diminuată cu suma respectivă şi poziția „Monedă națională în circulație" (Nota 14). Acest mod de prezentare a numerarului este considerat adecvat ținând cont de calitatea Băncii de emitent a monedei naționale.

La finele perioadei de gestiune mijloacele de pe conturile Nostro sunt menținute la instituții financiare cu ratingul[1] „AAA" – 99.44%, „AA" – 0.29%, „A+" – 0.13%, „BBB" - 0.02%, şi „BB+" – 0.12% (la 31 decembrie 2016: „ AAA" – 89.46%, „ AA" – 0.28%, „A+" – 10.17%, „BBB+" - 0.07% şi „BB+" – 0.02%).

La finele perioadei de gestiune depozitele la termen în valută străină au fost plasate la instituții financiare cu ratingul [2]: „ AAA" –17.28%, „AA" –46.25%, „AA-" –14.20% , „A+" –2.24% şi „A" –20.03% (la 31 decembrie 2016: „AAA" – 10.25%, „AA" – 40.14%, „ AA-" – 11.44%, „A+" – 10.87% şi „A" – 27.30%).

[1] Stabilit prin aplicarea ratingului mediu atribuit de agențiile internaționale de rating (Standard & Poor's, Moody's şi Fitch Ratings).
[2] Stabilit prin aplicarea ratingului mediu atribuit de agențiile internaționale de rating (Standard & Poor's, Moody's şi Fitch Ratings).

Deloitte.
marked for identification
purposes only

5. Numerar şi plasamente pe termen scurt în bănci (continuare)

La 31 decembrie 2017 din totalul depozitelor la termen în valută străină soldul celor cu scadența mai mare de 3 luni de la data achiziționării constituie 11,571,209 mii lei (la 31 decembrie 2016: 11,187,090 mii lei).

La 31 decembrie 2017 din totalul depozitelor la termen în valută străină soldul depozitelor overnight constituie 3,982,383 mii lei (la 31 decembrie 2016: 1,965,204 mii lei).

6 Aur monetar

	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016
	MII LEI	MII LEI
Aur monetar	52,642	54,616
	52,642	**54,616**

Aurul monetar reprezintă cantitatea de 74,133.48 grame de aur pur (31 decembrie 2016 – 74,133.48 grame de aur pur), sub formă de lingouri de calitatea Good Delivery (în conformitate cu cerințele London Bullion Market Association).

7 Creanțe ale /obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale

	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016
	MII LEI	MII LEI
Active		
Cota Republicii Moldova la FMI	4,200,893	4,633,634
Cont curent la FMI	5,249	5,679
	4,206,142	**4,639,313**
Obligațiuni		
Cont 1	4,200,771	4,633,500
Cont 2	123	135
Total disponibilități ale FMI	**4,200,894**	**4,633,635**
Credite acordate de FMI	4,534,495	5,858,280
Alte organizații internaționale	23,334	6,562
	8,758,723	**10,498,477**

Republica Moldova a aderat la FMI la 12 august 1992. Banca acționează în calitate de agent al statului la efectuarea tranzacțiilor financiare cu FMI şi în calitate de depozitar pentru menținerea conturilor FMI. Calitatea de membru în cadrul FMI este distribuită în bază de cotă.

Cota membrului este determinată în urma acceptării în calitate de membru şi este, periodic, revizuită conform Revizuirii Generale a Cotelor. Cota formează baza pentru relațiile financiare şi organizaționale cu FMI şi determină, printre altele, dreptul relativ de vot al membrului, accesul maxim la finanțarea FMI şi cota de membru în orice alocație a XDR.

Deloitte.
marked for identification
purposes only

7. Creanțe ale /obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale (continuare)

Cota FMI reflectă plata inițială şi ulterioară a cotei şi este un activ al membrului FMI. Până la 25% este achitat FMI de către fiecare membru în active de rezervă specificate de FMI şi restul sumei este achitată în valuta țării membre. Valoarea cotei determină puterea de vot în deciziile FMI, valoarea contribuției financiare a membrului FMI, valoarea finanțării pe care un membru o poate obține în cazul problemelor balanței de plăți şi valoarea alocațiilor de Drepturi Speciale de Tragere (XDR) pe care un membru le primește atunci cînd acestea sunt alocate.

Partea cotei spre achitare în moneda națională este depozitată în Contul nr. 1 al FMI şi Contul nr. 2 al FMI. Contul nr. 1 al FMI este utilizat pentru tranzacțiile operaționale ale FMI (procurări, răscumpărări de XDR), iar Contul nr. 2 al FMI este utilizat pentru plata cheltuielilor suportate de FMI în moneda națională a țării membre.

La 11 mai 2012, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea cu privire la majorarea sumei de subscripție a Republicii Moldova la FMI prin care a fost aprobată majorarea sumei de subscripție a Republicii Moldova ("cotei") la FMI de la 123,2 milioane XDR până la 172,5 milioane XDR. La data de 18 decembrie 2015, Congresul SUA a acceptat majorarea capitalului Fondului Monetar Internațional în cadrul celei de-a 14-a Revizuire Generală a Cotelor, fapt care a permis intrarea în vigoare a Hotărârii FMI pe acest subiect. Astfel, la data de 17 februarie 2016, cota de subscripție a Republicii Moldova la FMI a fost majorată cu 49.3 milioane XDR, până la 172.5 milioane XDR.

Sumele incluse în Bilanțul contabil în cadrul articolului „Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale" includ, de asemenea, şi creditele primite de Bancă de la FMI. Aceste credite sunt exprimate în Drepturi Speciale de Tragere (XDR), iar în Bilanțul contabil sunt prezentate în echivalentul MDL la finele perioadei de gestiune.

La 31 decembrie 2017 soldul creditelor primite de la FMI este:

- Angajamente ECF – 66,116 mii XDR (la 31 decembrie 2016 – 85,730 mii XDR).
- Angajamente EFF – 119,913 mii XDR (la 31 decembrie 2016 – 132,367 mii XDR).

Facilitatea de creditare extinsă (ECF, anterior PRGF) reprezintă împrumuturi acordate țărilor care întrunesc criteriile de eligibilitate aprobate de către FMI pentru finanțarea concesională. FMI a acordat credite în cadrul ECF pentru o perioadă de 10 ani cu perioada de grație de 5.5 ani. Rata dobânzii pentru aceste credite este de 0.25% pe an. În conformitate cu decizia Consiliului Directorilor executivi al FMI, în perioada 7 ianuarie 2010 - 31 decembrie 2018 dobânzile aferente facilității ECF nu se calculează.

Facilitatea de finanțare extinsă (EFF) reprezintă împrumuturi acordate membrilor pentru finanțarea deficitului balanței de plăți. FMI acordă credite în cadrul EFF pentru o perioadă de 10 ani cu perioada de grație de 4.5 ani. Rata dobânzii pentru acest tip de credite este variabilă şi este stabilită săptămânal de către FMI. Pentru anul 2017, rata medie a constituit 1.53% anual (2016: 1.08%).

Urmare semnării la data de 7 noiembrie 2016 a Memorandumului cu FMI , Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova a primit în anul 2017 două tranşe a creditului în cadrul facilității EFF în sumă de 11,959 mii USD (echivalentul a 8,600 mii. XDR) şi două tranşe a creditului în cadrul facilității ECF în sumă de 14,501 mii USD (echivalentul a 10,400 mii XDR) pentru finanțarea deficitului bugetului de stat. Totodată, pe parcursul anului 2017, BNM a primit 2 tranşe a creditului în cadrul facilității EFF în sumă de 17,260 mii USD (echivalentul a 12,400 mii XDR).

Împrumuturile atrase prin semnarea memorandumului cu FMI din 7 noiembrie 2016 pentru facilitatea EFF de 86,300 mii XDR şi ECF de 43,100 mii XDR (cu data expirării sau anulării 6 noiembrie 2019), au fost aprobate prin Legea Nr. 250 şi Legea Nr. 251 privind atragerea împrumutului de stat din partea FMI.

Deloitte.
marked for identification
purposes only

7. Creanțe ale /obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale (continuare)

La primirea facilității acordate din Contul resurselor generale ale FMI (EFF), Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova a emis o cambie în monedă națională în favoarea FMI, transmisă spre păstrare în tezaurul Băncii.

Valoarea creditelor și finanțărilor primite de Republica Moldova de la FMI, alocate pe instituțiile destinatare ale finanțărilor sunt prezentate în tabelul de mai jos:

	Sold 31.12.2016	Rambursări	Încasări	Sold 31.12.2017
	MII XDR	MII XDR	MII XDR	MII XDR
Banca Națională a Moldovei	218,097	44,468	12,400	186,029
Ministerul Finanțelor al RM	208,714	19,000	19,000	208,714
Credite și alte finanțări de la FMI	**426,811**	**63,468**	**31,400**	**394,743**
inclusiv pe facilități:				
Banca Națională a Moldovei	132,367	24,854	12,400	119,913
Ministerul Finanțelor al RM	8,800	-	8,600	17,400
EFF	**141,167**	**24,854**	**21,000**	**137,313**
Banca Națională a Moldovei	85,730	19,614	-	66,116
Ministerul Finanțelor al RM	82,200	19,000	10,400	73,600
ECF	**167,930**	**38,614**	**10,400**	**139,716**
Banca Națională a Moldovei	-	-	-	-
Ministerul Finanțelor al RM	117,714	-	-	117,714
Alocări XDR	**117,714**	**-**	**-**	**117,714**

Valoarea totală netrasă din facilitățile EFF și ECF alocate prin memorandumurile din 7 noiembrie 2016 reprezintă la 31 decembrie 2017 - 48,000 mii XDR (EFF) și 24,000 mii XDR (ECF) (31 decembrie 2016: EFF – 69,000 mii XDR, ECF: 34,400 mii XDR).

Alocările de XDR reprezintă alocările generale de rezerve în XDR efectuate de către FMI în august 2009 și alocările speciale distribuite de FMI în septembrie 2009 în temeiul Amendamentului IV la statutul FMI.

Pe parcursul anului 2017 și 2016 Banca nu a înregistrat nerespectări ale termenilor de plată ale principalului și dobânzii aferente creditelor primite de la FMI.

8 Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova

Poziția „Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova" din Bilanțul contabil include două categorii de active financiare, după cum este prezentat mai jos:

	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016
	MII LEI	MII LEI
Valoarea nominală a valorilor mobiliare de stat	13,291,200	13,341,200
Dobânda calculată la valorile mobiliare de stat	150,560	150,730
Valori mobiliare de stat păstrate până la scadență	**13,441,760**	**13,491,930**
Valoarea nominală a valorilor mobiliare de stat	2,093,331	2,105,293
Scont la valori mobiliare de stat	(14,649)	(18,076)
Reevaluarea valorilor mobiliare de stat	1,888	4,661
Valori mobiliare de stat disponibile pentru vânzare	**2,080,570**	**2,091,878**
	15,522,330	**15,583,808**

Deloitte.
marked for identification
purposes only

8. Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova (continuare)

Valorile mobiliare de stat păstrate până la scadență au fost emise conform Legii Nr. 235 din 03 octombrie 2016 privind emisiunea obligațiunilor de stat în vederea executării de către Ministerul Finanțelor a obligațiilor de plată derivate din garanțiile de stat nr.807 din 17 noiembrie 2014 şi nr.101 din 1 aprilie 2015 şi transmise Băncii Naționale la 4 octombrie 2016 sub formă de obligațiuni de stat purtătoare de dobândă (cupon) cu valoarea nominală de 13,341,200 mii lei.

Această sumă reprezintă soldul integral al creditelor de urgență acordate de Bancă pentru "Banca de Economii" S.A., BC "Banca Socială" S.A. şi B.C."Unibank" S.A., care nu au fost rambursate la data emisiunii acestor obligațiuni de stat. Obligațiunile de stat în portofoliul Băncii sunt clasificate ca active păstrate până la scadență şi evaluate la cost amortizat, Banca având intenția şi abilitatea de a le deține până la scadență. Obligațiunile de stat sunt emise pe termene de până la 25 de ani, cu rate fixe a dobânzii (rata nominală de 1.4% şi 5.3%), rata efectivă a dobânzii portofoliului de obligațiuni fiind de 5%.

Tranzacționarea de către Bancă pe piața secundară a acestor obligațiuni de stat e limitată la 40 % din volumul de obligațiuni de stat transmise Băncii de către Ministerul Finanțelor. Pe parcursul anului 2017 Banca nu a tranzacționat aceste obligațiuni pe piața secundară (2016: 0 lei).

La 4 octombrie 2017 Ministerul Finanțelor a răscumpărat obligațiunile scadente în anul 2017 în sumă de 50,000 mii lei la valoarea nominală a acestora. Răscumpărări înaintea de data scadenței nu au avut loc pe parcursul anului 2017 (2016: 0 lei).

Valorile mobiliare de stat disponibile pentru vânzare au fost emise şi transmise în portofoliul Băncii sub formă de bonuri de trezorerie ca rezultat al conversiunii în valori mobiliare de stat a împrumuturilor contractate de către Ministerul Finanțelor de la Bancă pe parcursul anilor precedenți. Aceste valori mobiliare sunt clasificate ca active disponibile pentru vânzare şi sunt evaluate la valoarea justă.

Valorile mobiliare de stat disponibile pentru vânzare ajunse la scadență, au fost răscumpărate de Guvern şi au fost emise în acelaşi volum noi valori mobiliare care au fost transmise Băncii.

Valorile mobiliare de stat disponibile pentru vânzare deținute în portofoliul Băncii la 31 decembrie 2017 au avut scadența contractuală maximă de 91 zile. Rata medie a dobânzii aferentă portofoliului de valori mobiliare de stat disponibile pentru vânzare deținute de Bancă la 31 decembrie 2017 a constituit 5.82% (la 31 decembrie 2016 –7.27%).

Atât valorile mobiliare de stat păstrate până la scadență, cât şi cele disponibile pentru vânzare, aflate în portofoliul Băncii, sunt unul din instrumentele monetare la care Banca poate apela în orice moment în scopul realizării politicii monetare.

Valorile mobilare de stat cu scadența mai mică de 3 luni sunt clasificate ca numerar sau echivalente de numerar în cadrul Situației fluxurilor de mijloace băneşti.

9. Credite acordate băncilor şi altor persoane

	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016
	MII LEI	MII LEI
Credite acordate băncilor pentru creditarea cooperativelor de construcție a locuințelor	128	408
Credite acordate altor persoane	23,693	27,560
	23,821	**27,968**

Deloitte.
marked for identification
purposes only

9. Credite acordate băncilor și altor persoane (continuare)

Creditele acordate includ soldul creditelor pe termen lung acordate băncilor (credite acordate în anii 1992-2002 pentru creditarea cooperativelor de construcție a locuințelor) și soldul creditelor acordate altor persoane, ajustate cu dobânda calculată la aceste credite.

La situația din 31 decembrie 2017 valoarea garanțiilor depuse ca asigurare a rambursării creditelor acordate altor persoane și a dobânzilor aferente constituie 36,899 mii lei (la 31 decembrie 2016: 38,481 mii lei).

Pe parcursul anului 2016 și 2017 nu au fost formate reduceri pentru pierderi din deprecierea creditelor, soldul reducerilor pentru pierderi din deprecierea creditelor acordate fiind nul la 31 decembrie 2017 (31 decembrie 2016: 0 lei).

10. Valori mobiliare investiționale

Poziția „Valori mobiliare investiționale" din Bilanțul contabil include două categorii de active financiare, după cum este prezentat mai jos:

	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016
	MII LEI	MII LEI
Valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere	**15,877,864**	**15,329,320**
Valori mobiliare în valută străină cu cupon	15,877,864	15,329,320
Valori mobiliare în valută străină păstrate până la scadență	**7,037,291**	**8,569,626**
Valori mobiliare în valută străină cu cupon	7,037,291	8,569,626
Total valori mobiliare investiționale	**22,915,155**	**23,898,946**

Portofoliul de valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere deținute de Bancă sunt reprezentate, în principal, de valori mobiliare emise de Guvernele și agențiile guvernamentale din Statele Unite ale Americii, Uniunea Europeană și cele emise de instituții supranaționale.

Portofoliul de valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă este prezentat mai jos:

	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016
	MII LEI	MII LEI
Valoarea nominală a valorilor mobiliare	15,846,189	15,233,577
Dobânzile și ajustările costului amortizat al valorilor mobiliare	44,576	75,105
Diferențe din reevaluarea valorilor mobiliare	(12,901)	20,638
Valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere	**15,877,864**	**15,329,320**

Valorile mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere sunt reevaluate lunar și poartă o rată a dobânzii fixă cuprinsă între 0.004% și 1.84% anual (31 decembrie 2016: 0.004% și 2.32%), cu excepția valorilor mobiliare cu valoare nominală de 28,500 mii USD (echivalent în lei 487,356 mii lei) care au o rată a dobânzii flotantă ce se modifică trimestrial. Valorile mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere includ și dobânda acumulată, care la 31 decembrie 2017 constituie 44,406 mii lei (la 31 decembrie 2016: 40,439 mii lei).

Deloitte.
marked for identification
purposes only

10. Valori mobiliare investiționale (continuare)

La 31 decembrie 2017 ponderea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere cu ratingul „AAA" constituie 94.26%, iar a celor cu ratingul „AA+" - 3.89%, „AA" - 1.45% şi „AA-" - 0.40% (la 31 decembrie 2016: „AAA" – 85.76%, „AA+" – 9.09%, „AA" – 5.15%).

Majorarea ponderii valorilor mobiliare cu rating „AAA" şi diminuarea ponderii valorilor mobiliare cu rating „AA+" şi „AA" a fost determinată, preponderent, de scadența valorilor mobiliare denominate în EUR, emise de Consiliul Europei şi guvernul Franței, precum şi de suplinirea portofoliului valorilor mobiliare în dolari SUA gestionat intern cu valori mobiliare emise de trezoreria SUA, cotate cu cel mai înalt rating.

Totodată, pe parcursul anului de gestiune, în cadrul programului de gestionare externă a rezervelor au fost încheiate tranzacții de cumpărare a valorii mobiliare în dolari SUA emise de guvernele provinciale canadiene Ontario şi Quebec, cotate cu rating "AA-".

În perioada de gestiune au fost vândute şi au ajuns la scadență valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere cu valoarea nominală totală de 1,089,041 mii USD şi 60,000 mii EUR (în anul 2016: 951,980 mii USD, 69,920 mii EUR şi 5,100 mii GBP). Totodată, în perioada de gestiune au fost procurate valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă cu valoarea nominală totală de 1,320,634 mii USD (în anul 2016: 1,258,574 mii USD).

Conform Acordului de consultanță şi management investițional încheiat între Banca Internațională pentru Reconstrucție şi Dezvoltare (BIRD) şi Bancă, BIRD a devenit consultantul şi mandatarul Băncii pentru administrarea unei părți a activelor externe, limitate la 20% din rezervele valutare ale Băncii. Investițiile în cadrul acestui program sunt efectuate în valori mobiliare în USD emise de Trezoreria SUA, agenții guvernamentale şi supranaționale. Aceste active sunt prezentate în cadrul valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere.

La 31 decembrie 2017 valoarea de bilanț a valorilor mobiliare în valută străină gestionate extern constituie 3,475,567 mii lei (la 31 decembrie 2016: 4,102,683 mii lei), ponderea acestora în rezervele valutare constituind 7.26% (la 31 decembrie 2016: 9.32%).

Portofoliul valorilor mobiliare păstrate până la scadență reprezintă totalitatea valorilor mobiliare procurate cu intenția de a fi menținute până la scadență. Volumul şi structura activelor valutare şi perspectiva fluxurilor viitoare de mijloace băneşti permit menținerea până la scadență a valorilor mobiliare din portofoliul dat. Totodată, suplinirea portofoliului valorilor mobiliare păstrate până la scadență este posibilă numai în cazul în care ponderea acestuia reprezintă mai puțin de 20% din rezervele internaționale şi nivelul rezervelor acoperă 4 luni de import.

La 31 decembrie 2017 ponderea valorilor mobiliare păstrate până la scadență în rezervele valutare constituia 14.70% (la 31 decembrie 2016: 19.47%).

	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016
	MII LEI	MII LEI
Valoarea nominală aferentă valorilor mobiliare	6,994,305	8,509,579
Dobânzile şi ajustările costului amortizat al valorilor mobiliare	42,986	60,047
Valori mobiliare în valută străină păstrate până la scadență	**7,037,291**	**8,569,626**

Valorile mobiliare păstrate până la scadență poartă o rată anuală a dobânzii fixă cuprinsă între 1.38% şi 3.55%.

Deloitte.
marked for identification
purposes only

10. Valori mobiliare investiționale (continuare)

La situația din 31 decembrie 2017, ponderea valorilor mobiliare păstrate până la scadență cu ratingul „AAA" constituia 83.82%, valorile mobiliare cu ratingul „AA+" constituiau 8.94%, iar a celor cu ratingul „AA" - 7.25% (la 31 decembrie 2016: „AAA" - 79.01%, „AA+" - 14.90%, „AA" - 6.09%).

Pe parcursul anului 2017 nu au fost formate reduceri pentru pierderi din deprecierea valorilor mobiliare păstrate până la scadență.

11. Valoarea justă a instrumentelor financiare

Instrumentele financiare ale Băncii constau din numerar şi plasamente pe termen scurt în bănci, aur monetar, creanțe ale organizațiilor financiare internaționale, valori mobiliare, credite acordate băncilor şi altor persoane, monedă națională în circulație, disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova şi disponibilități ale băncilor, valori mobiliare emise de Banca Națională a Moldovei, valori mobiliare emise de Banca Națională a Moldovei (certificate emise de BNM), obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale, şi alte active şi obligațiuni financiare.

Activele financiare ale Băncii sunt evaluate la valoarea justă, cu excepția numerarului şi plasamentelor pe termen scurt în bănci, creanțelor organizațiilor financiare internaționale, creditelor acordate băncilor şi altor persoane şi valorilor mobiliare păstrate până la scadență, care sunt evaluate la cost amortizat. Obligațiunile financiare sunt evaluate la cost amortizat.

Metodele şi tehnicile de evaluare utilizate în scopul evaluării instrumentelor la valoarea justă au rămas aceleaşi comparativ cu perioada precedentă de raportare şi nu au fost efectuate reclasificări ale instrumentelor financiare între nivelele ierarhiei valorii juste.

Ierarhia valorii juste a instrumentelor financiare

În tabelul de mai jos sunt prezentate instrumentele financiare evaluate la valoarea justă ulterior recunoaşterii inițiale, grupate în cadrul nivelelor 1-3 în dependență de metoda de evaluare utilizată.

	Nivelul 1	Nivelul 2	Nivelul 3	Total
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
31 decembrie 2017				
Aur monetar	52,642	-	-	52,642
Valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere	15,877,864	-	-	15,877,864
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova disponibile pentru vânzare	-	2,080,570	-	2,080,570
Total	**15,930,506**	**2,080,570**	**-**	**18,011,076**
31 decembrie 2016				
Aur monetar	54,616	-	-	54,616
Valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere	15,329,320	-	-	15,329,320
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova disponibile pentru vânzare		2,091,878		2,091,878
Total	**15,383,936**	**2,091,878**	**-**	**17,475,814**

Deloitte.
marked for identification
purposes only

11. Valoarea justă a instrumentelor financiare (continuare)

Tehnicile de evaluare includ metoda veniturilor (fluxurilor de numerar actualizate), comparație cu instrumente similare cotate, opțiunea polinomială și alte metode, după caz. Prezumpțiile și datele utilizate în tehnicile de evaluare includ ratele dobânzii de referință, marje de risc de credit, alte marje utilizate în estimarea ratelor de actualizare a fluxurilor, prețurile valorilor mobiliare investiționale (sursa: Bloomberg), cotațiile de la cele mai recente licitații ale valorilor mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova, prețurile de pe piața secundară a valorilor mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova, ratele de schimb valutar, volatilitățile prognozate și alte corelații.

În determinarea valorii juste a instrumentelor financiare simple (valori mobiliare cotate), Banca utilizează metode recunoscute bazate pe informații disponibile pe piață.

Pentru instrumentele mai complexe sau care nu sunt cotate/tranzacționate pe o piață activă, Banca utilizează modele interne bazate pe metode de evaluare internaționale, cu date de intrare care sunt derivate din cotații de piață sau rate de dobânzi care sunt determinate pe bază de prezumpții. Valorile juste obținute în rezultatul aplicării modelelor interne sunt ajutate la diverși factori, precum riscul de lichidate (pentru instrumentele fără o piață activă, lipsă de tranzacții etc.), riscul de credit/contrapărții sau incertitudini ale modelului, factori care ar fi considerați de o parte terță în determinarea prețului unei tranzacții. Datele de intrare și rezultatele modelelor sunt calibrate, iar conducerea își aplică judecata expert pentru a selecta rezultatul cel mai relevant din intervalul valorilor oferite de modelele de evaluare.

În determinarea și validarea valorilor juste, Banca asigură implementarea procedurilor sistemului de control intern: verificarea datelor sursă ale valorilor de piață (cotații exportate și validate de back-office), recalcularea rezultatelor modelelor de evaluare, aprobarea procedurilor de evaluare și modificărilor în procedură, analiza și verificarea variațiilor în rezultatele metodelor etc.

Clasificarea instrumentelor financiare și instrumente financiare care nu sunt evaluate la valoarea justă

Toate instrumentele financiare care nu sunt evaluate la valoarea justă în bilanțul contabil se încadrează în nivelul 2 al ierarhiei valorii juste, cu excepția valorilor mobiliare investiționale păstrate până la scadență care se încadrează în nivelul 1 al ierarhiei valorii juste.

Conducerea Băncii, în urma analizelor făcute, consideră că datorită termenului scurt al plasamentelor în bănci, scopului şi naturii specifice al creditelor acordate şi creanțelor, precum şi al lipsei pieței active pentru Cota Republicii Moldova la FMI, care nu sunt înregistrate la valoarea justă în Situațiile financiare, valoarea justă a acestora nu este semnificativ diferită de valoarea cu care sunt înregistrate în Bilanțul contabil.

De asemenea, conducerea consideră că valorile la care sunt înregistrate obligațiunile Băncii în Bilanțul contabil aproximează valoarea justă a acestora datorită termenului scurt pentru care sunt plasate sau datorită tipului de tranzacții specifice unei bănci centrale şi pentru care nu există o piață distinctă sau modele de evaluare care să estimeze credibil valoarea justă.

Deloitte.
marked for identification
purposes only

11. Valoarea justă a instrumentelor financiare (continuare)

În tabelul de mai jos este prezentată valoarea de bilanț și valoarea justă a activelor și obligațiunilor financiare ale Băncii.

	Valoarea justă prin profit sau pierdere	Păstrate până la scadență	Credite și creanțe	Disponibile pentru vânzare	Alte obligațiuni la cost amortizat	Total	Valoarea Justă
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
31 decembrie 2017							
Active							
Numerar și plasamente pe termen scurt în bănci	-	-	24,966,441	-	-	24,966,441	24,966,441
Aur monetar	-	-	-	52,642	-	52,642	52,642
Creanțe ale organizațiilor financiare internaționale	-	-	4,206,142	-	-	4,206,142	4,206,142
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova:							
-Evaluate la valoarea justă	-	-	-	2,080,570	-	2,080,570	2,080,570
-Evaluate la cost amortizat	-	13,441,760	-	-	-	13,441,760	13,441,760
Credite acordate băncilor și altor persoane			23,821			23,821	23,821
Valori mobiliare investiționale:							
-Evaluate la valoarea justă	15,877,864	-	-	-	-	15,877,864	15,877,864
-Evaluate la cost amortizat	-	7,037,291	-	-	-	7,037,291	7,226,053
Alte active			1,081			1,081	1,081
Total active financiare	**15,877,864**	**20,479,051**	**29,197,485**	**2,133,212**		**67,687,612**	**67,876,374**
Obligațiuni							
Monedă națională în circulație	-	-	-	-	21,032,866	21,032,866	21,032,866
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	-	-	-	-	8,783,146	8,783,146	8,783,146
Disponibilități ale băncilor	-	-	-	-	15,978,430	15,978,430	15,978,430
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	-	-	-	-	9,217,431	9,217,431	9,217,431
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	-	-	-	-	8,758,723	8,758,723	8,758,723
Alte obligațiuni	-	-	-	-	48,096	48,096	48,096
Total obligațiuni financiare	**-**	**-**	**-**	**-**	**63,818,692**	**63,818,692**	**63,818,692**

Deloitte.
marked for identification
purposes only

11. Valoarea justă a instrumentelor financiare (continuare)

	Valoarea justă prin profit sau pierdere	Păstrate până la scadență	Credite și creanțe	Disponibile pentru vânzare	Alte obligațiuni la cost amortizat	Total	Valoarea Justă
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
31 decembrie 2016							
Active							
Numerar și plasamente pe termen scurt în bănci	-	-	20,118,744	-	-	20,118,744	20,118,744
Aur monetar	-	-	-	54,616	-	54,616	54,616
Creanțe ale organizațiilor financiare internaționale	-	-	4,639,313	-	-	4,639,313	4,639,313
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova:							
-Evaluate la valoarea justă	-	-		2,091,878		2,091,878	2,091,878
-Evaluate la cost amortizat		13,491,930		-		13,491,930	13,491,930
Credite acordate băncilor și altor persoane	-	-	27,968	-	-	27,968	27,968
Valori mobiliare investiționale:							
-Evaluate la valoarea justă	15,329,320	-	-	-	-	15,329,320	15,329,320
- Evaluate la cost amortizat	-	8,569,626	-	-	-	8,569,626	8,854,054
Alte active	-	-	11,630	-	-	11,630	11,630
Total active financiare	**15,329,320**	**22,061,556**	**24,797,655**	**2,146,494**	**-**	**64,335,025**	**64,619,453**
Obligațiuni							
Monedă națională în circulație	-	-	-	-	18,990,332	18,990,332	18,990,332
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	-	-	-	-	5,712,099	5,712,099	5,712,099
Disponibilități ale băncilor	-	-	-	-	14,319,524	14,319,524	14,319,524
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	-	-	-	-	5,915,352	5,915,352	5,915,352
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	-	-	-	-	10,498,477	10,498,477	10,498,477
Alte obligațiuni	-	-	-	-	43,212	43,212	43,212
Total obligațiuni financiare	**-**	**-**	**-**	**-**	**55,478,996**	**55,478,996**	**55,478,996**

Deloitte.
marked for identification
purposes only

12. Imobilizări corporale și necorporale

	Terenuri, clădiri și construcții similare	Echipamente și alte imobilizări corporale	Imobilizări corporale în curs de execuție	Imobilizări necorporale	Imobilizări necorporale în curs de execuție	Total
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Cost						
La 1 ianuarie 2017	46,748	137,233	9,358	88,060	6,470	287,869
Intrări	7,821	14,990	6,496	1,391	5,275	35,973
Transferuri	9,002	3,887	(12,889)	6,680	(6,680)	-
Ieşiri	-	(1,150)	-	(974)	-	(2,124)
La 31 decembrie 2017	63,571	154,960	2,965	95,157	5,065	321,718
Amortizarea acumulată						
La 1 ianuarie 2017	28,195	83,810	-	51,793	-	163,798
Amortizarea	1,157	14,759	-	13,879	-	29,795
Ieşiri	-	(1,150)	-	(974)	-	(2,124)
La 31 decembrie 2017	29,352	97,419		64,698		191,469
Valoarea de bilanț						
La 1 ianuarie 2017	18,553	53,423	9,358	36,267	6,470	124,071
La 31 decembrie 2017	34,219	57,541	2,965	30,459	5,065	130,249
Cost						
La 1 ianuarie 2016	38,112	124,334	4,914	57,699	7,588	232,647
Intrări	8,636	9,838	8,652	23,762	5,536	56,424
Transferuri	-	4,197	(4,197)	6,654	(6,654)	-
Ieşiri	-	(1,136)	(11)	(55)	-	(1,202)
La 31 decembrie 2016	46,748	137,233	9,358	88,060	6,470	287,869
Amortizarea acumulată						
La 1 ianuarie 2016	27,309	73,400	-	42,035	-	142,744
Amortizarea	886	11,546	-	9,813	-	22,245
Ieşiri	-	(1,136)	-	(55)	-	(1,191)
La 31 decembrie 2016	28,195	83,810	-	51,793	-	163,798
Valoarea de bilanț						
La 1 ianuarie 2016	10,803	50,934	4,914	15,664	7,588	89,903
La 31 decembrie 2016	18,553	53,423	9,358	36,267	6,470	124,071

Imobilizările necorporale includ softuri, aplicații și licențe achiziționate și dezvoltate intern.

Deloitte.
marked for identification
purposes only

13. Alte active

	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016
	MII LEI	MII LEI
Alte active financiare		
Alte creanțe	970	8,571
Avans acordat pentru producerea monedei naționale	111	3,060
	1,081	**11,631**
Alte active nefinanciare		
Cheltuieli anticipate	3,408	3,140
Materiale în stoc	835	970
Mărfuri şi materiale în gestiune	1,365	1,391
	5,608	**5,501**
Minus: reduceri pentru stocurile cu rulaj lent	(61)	(61)
	6,628	**17,071**

Pe parcursul anului 2017 nu au fost înregistrare reduceri pentru diminuarea valorii realizabile nete ale stocurilor şi reduceri pentru deprecierea creanțelor (2016 - 0 lei).

14. Monedă națională în circulație

	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016
	MII LEI	MII LEI
Bancnote	20,901,824	18,866,555
Monede metalice divizionare	115,931	108,841
Bancnote comemorative şi monede comemorative şi jubiliare	15,111	14,936
	21,032,866	**18,990,332**

15. Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova

	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016
	MII LEI	MII LEI
Depozite la vedere ale Ministerului Finanțelor	4,558,421	2,683,640
Depozite la termen ale Ministerului Finanțelor	518,701	-
Disponibilități în valută străină ale Ministerului Finanțelor	2,481,442	2,502,827
Alte disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	1,224,582	525,632
	8,783,146	**5,712,099**

Depozitele la vedere ale Ministerului Finanțelor sunt purtătoare de o dobândă variabilă, calculată lunar, reieşind din rata medie a dobânzii pe sistemul bancar, disponibilă pentru ultimele trei luni, la depozitele în lei moldoveneşti purtătoare de dobândă atrase la vedere de la persoanele juridice. Rata dobânzii la depozitele la vedere ale Ministerului Finanțelor la 31 decembrie 2017 a constituit 1.58% (la 31 decembrie 2016: 1.71%).

Pentru depozitele la termen ale Ministerului Finanțelor, începând cu luna martie 2017, Banca plătește o dobândă în dependență de termenul depozitului, aplicând rata medie ponderată a dobânzii constituită la valorile mobiliare de stat plasate la ultima licitație pe termenul respectiv.

Deloitte.
marked for identification purposes only

15. Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova (continuare)

În cazul în care termenul depozitelor este diferit de termenul valorilor mobiliare de stat vândute la ultima licitație, rata dobânzii se determină aplicând metoda interpolării/ extrapolării lineare.

Pentru depozitele acceptate până în luna martie 2017, Banca a plătit o dobândă echivalentă cu rata de bază a Băncii Naționale aplicată la principalele operațiuni de politică monetară pe termen scurt, variabilă pe durata contractului de depozit, indiferent de termenul de depozitare.

Rata medie ponderată la depozitele la termen ale Ministerului Finanțelor în sold la 31 decembrie 2017 a constituit 7.52%.

Alte disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova includ disponibilitățile Directoratului Liniei de Credit în cadrul proiectelor de finanțare și mijloacele în valută străină ale Directoratului Liniei de Credit.

Disponibilitățile în valută străină și alte disponibilități ale Guvernului nu sunt purtătoare de dobândă.

16. Disponibilități ale băncilor

	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016
	MII LEI	MII LEI
Disponibilități ale băncilor, inclusiv rezervele obligatorii	15,308,237	13,324,197
Depozite în monedă națională ale băncilor licențiate	670,193	995,327
	15,978,430	**14,319,524**

Disponibilitățile băncilor, inclusiv rezervele obligatorii, reprezintă mijloacele din conturile Loro ale băncilor rezidente și băncilor rezidente în proces de lichidare, precum și rezervele obligatorii ale băncilor la Bancă în lei moldovenești, dolari SUA și euro.

Conform cerințelor regimului rezervelor obligatorii stabilit de Bancă, la situația din 31 decembrie 2017 băncile sunt obligate să mențină rezerve obligatorii în lei moldovenești și în valute neconvertibile la nivel de 40% și în valute străine (dolari SUA și euro) la nivel de 14% (la 31 decembrie 2016: rezerve obligatorii în lei moldovenești și în valute neconvertibile la nivel de 35% și în valute străine (dolari SUA și euro) la nivel de 14%) din baza de calcul. Rezervele obligatorii în lei moldovenești se mențin de bănci în conturile Loro la Bancă în medie pe perioada de menținere, iar rezervele obligatorii în valută străină se reflectă în registrele contabile ale Băncii în contul rezervelor obligatorii în valută străină și sunt înregistrate în conturile Nostro ale Băncii în băncile din străinătate.

În baza art. 17 din Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei, rezervele obligatorii ce depășesc 5% din pasivele în baza cărora se calculează aceste rezerve sunt remunerate de către Bancă. Pentru remunerarea rezervelor obligatorii în lei moldovenești se aplică rata medie la depozitele overnight a Băncii calculată pentru luna respectivă, iar pentru rezervele obligatorii în dolari SUA și euro – rata medie la depozitele la vedere cu dobândă atrase de bănci în valută străină, calculată lunar de Bancă în baza rapoartelor lunare privind rata medie la depozitele atrase de bănci.

Depozite în monedă națională ale băncilor licențiate reprezintă depozitele overnight ale băncilor plasate la Bancă și dobânda calculată pentru aceste depozite. Rata dobânzii aferentă depozitelor overnight ale băncilor în sold la situația din 31 decembrie 2017 a constituit 3.50% (la 31 decembrie 2016: 6%).

Deloitte.
marked for identification
purposes only

17. Certificate emise de Banca Națională a Moldovei

	31 decembrie 2017 MII LEI	31 decembrie 2016 MII LEI
Certificate emise de Bancă la preț de vânzare	9,207,224	5,905,650
Scont amortizat la certificatele emise de Bancă	10,207	9,702
	9,217,431	**5,915,352**

Certificatele BNM reprezintă valori mobiliare vândute băncilor licențiate prin intermediul licitațiilor în scopul absorbției excesului de lichiditate pe piața monetară. Acestea sunt emise cu scont (rata dobânzii fixă) și răscumpărate la scadență la valoarea nominală. Pe parcursul anului 2017 certificatele Băncii au fost emise preponderent cu scadența de 14 zile.

Rata medie ponderată a dobânzii la certificatele Băncii aflate în circulație la 31 decembrie 2017 a constituit 6.50% (la 31 decembrie 2016: 9%).

18. Alte obligațiuni

	31 decembrie 2017 MII LEI	31 decembrie 2016 MII LEI
Obligațiuni față de alte entități	39,045	34,501
Obligațiuni față de personal	64	75
Alte obligațiuni	8,987	8,636
	48,096	**43,212**

19. Capital și rezerve

În conformitate cu art. 19 al Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei nr.548-XIII din 21.07.1995 cu modificările și completările ulterioare, „Fondul general de rezervă se utilizează în exclusivitate pentru acoperirea pierderilor înregistrate conform rezultatului exercițiului la finele anului financiar".

Astfel, la 31 decembrie 2017 fondul general de rezervă a fost utilizat pentru acoperirea pierderilor înregistrate la finele anului financiar în mărime de 95,309 mii lei, fiind astfel diminuat până la 1,448,482 mii lei. Corespunzător s-a diminuat și capitalul statutar și a înregistrat suma de 2,351,452 mii lei.

La situația din 31 decembrie 2017, Capitalul și Rezervele Băncii au constituit suma totală de 4,004,716 mii lei, fiind în descreștere față de 31 decembrie 2016, în condițiile acoperirii pierderilor nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare în mărime de (4,851,881) mii lei și acoperirii pierderilor nerealizate din reevaluarea valorilor mobiliare investiționale în mărime de (28,889) mii lei, care au modificat corespunzător respectivele rezerve.

Digitized marked for identification purposes only

19. Capital și rezerve (continuare)

Alte rezerve cuprind rezerva veniturilor și pierderilor cumulative din reevaluarea valorilor mobiliare de stat, clasificate la disponibile pentru vânzare și diferențele favorabile din reevaluarea aurului monetar. Reevaluarea activelor date reprezintă articole ale altor elemente ale rezultatului global care pot fi ulterior reclasificate în profit sau pierdere.

	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016
	MII LEI	MII LEI
Reevaluarea activelor disponibile pentru vânzare	1,888	4,661
Reevaluarea aurului monetar	7,079	9,052
	8,967	13,713

La situația din 31 decembrie 2017, nivelul capitalului statutar în totalul obligațiunilor monetare constituie circa 5.08% (la 31 decembrie 2016: 6.23%).

	Nota	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016
		MII LEI	MII LEI
Total obligațiuni		**63,818,692**	**55,478,996**
Obligațiuni Monetare fata de FMI	7	8,735,389	10,491,915
Obligațiuni Monetare fata de Guvernului RM	15	8,783,146	5,712,099
Obligațiuni Monetare conform Legii BNM		**46,300,157**	**39,274,982**
Capitalul Autorizat		902,970	902,970
Fondul General de Rezerva		1,448,482	1,543,791
Capital Statutar		**2,351,452**	**2,446,761**
Nivelul Capitalului %		**5.08**	**6.23**

20. Determinarea (pierderii totale)

	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016
	MII LEI	MII LEI
(Pierdere netă)	**(4,976,079)**	**(1,313,601)**
Acoperirea pierderilor nerealizate din diferențe de la reevaluarea valorilor mobiliare investiționale	28,889	18,146
Acoperirea pierderilor nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare	4,851,881	1,033,306
(Pierdere totală)	**(95,309)**	**(262,149)**
Distribuire:		
(Utilizarea) fondului general de rezervă	(95,309)	(262,149)

În cursul anului 2017 Banca a înregistrat o pierdere netă în mărime de 4,976,079 mii lei (2016: pierdere 1,313,601 mii lei). În rezultatul aplicării prevederilor corespunzătoare ale Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei pierderea totală a constituit 95,309 mii lei (2016: pierdere 262,149 mii lei).

Deloitte.
marked for identification purposes only

21. Venituri din dobânzi

	2017 MII LEI	2016 MII LEI
Venituri din dobânzi la plasamente pe termen scurt		
Dobânzi la depozite la termen în bănci străine	176,957	101,081
Dobânzi la depozite plasate overnight	12,018	4,073
Dobânzi la disponibilități	478	81
	189,453	**105,235**
Venituri din dobânzi la valori mobiliare		
Dobânzi la valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă	151,545	90,166
Dobânzi la valori mobiliare în valută străină păstrate până la scadență	183,788	217,680
Dobânzi la valori mobiliare de stat păstrate până la scadență	617,993	150,730
Dobânzi la valori mobiliare de stat disponibile pentru vânzare (amortizarea scontului)	136,222	344,188
	1,089,548	**802,764**
Venituri din dobânzi la creditele acordate și repo		
Dobânzi la creditele acordate băncilor	137	459
Dobânzi la creditele acordate altor persoane	155	180
Dobânzi la operațiunile repo	-	15,487
	292	**16,126**
	1,279,293	**924,125**

Rata medie a dobânzii la valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova disponibile pentru vânzare deținute în portofoliul Băncii pe parcursul anului 2017 a constituit 6.62% (rata medie a dobânzii pe parcursul anului 2016: 16.52%). Rata cuponului la valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova păstrate până la scadență constituie 1.40% și 5.30% anual (2016: 1.40% și 5.30%).

Pe parcursul anului 2017 nu au fost efectuate operațiuni repo în cadrul operațiunilor de politică monetară.

22. Cheltuieli cu dobânzi

	2017 MII LEI	2016 MII LEI
Cheltuieli cu dobânzi la creditele primite		
Dobânzi la creditele primite de la Fondul Monetar Internațional	47,043	39,333
	47,043	**39,333**
Cheltuieli cu dobânzi aferente disponibilităților		
Dobânzi aferente rezervelor obligatorii	534,322	797,853
Dobânzi aferente depozitelor acceptate de la bănci	55,473	57,904
Dobânzi la depozitele acceptate de la Ministerul Finanțelor	93,147	48,494
	682,942	**904,251**
Cheltuieli cu dobânzi aferente operațiunilor cu valori mobiliare și repo		
Dobânzi la certificatele Băncii Naționale a Moldovei (amortizarea scontului)	519,828	346,052
	519,828	**346,052**
	1,249,813	**1,289,636**

Deloitte.
marked for identification
purposes only

22. Cheltuieli cu dobânzi (continuare)

Norma rezervelor obligatorii din mijloacele atrase în lei moldovenești a fost majorată gradual pe parcursul anului 2017 de la 35% până la 40%, în anul 2016 fiind menținută la 35%.

Rata de remunerare a rezervelor obligatorii din mijloacele atrase în lei moldovenești pe parcursul anului 2017 s-a diminuat gradual de la 6% la 3.56% (2016: de la 16.50% la 6%), iar pentru mijloacele atrase în valute liber convertibile a variat de la 0.6% la 0.3% (2016: interval de variație de la 0.2% la 0.65%).

Soldul mediu zilnic al certificatelor Băncii pe parcursul anului 2017 a constituit 6,358 milioane lei (anul 2016: 2,959 milioane lei). Rata medie a dobânzii la certificatele Băncii plasate pe parcursul anului 2017 a constituit 8.11% (pe parcursul anului 2016: 11.55%).

23. (Pierderi) din tranzacții și diferențe de curs valutar

	2017 MII LEI	2016 MII LEI
Venituri nete realizate din operațiuni de schimb valutar	44,616	238,433
(Pierderi) nete nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare	(4,851,881)	(1,033,306)
	(4,807,265)	**(794,873)**

Veniturile realizate survin la vânzarea valutei străine și reprezintă diferența pozitivă dintre cursul de vânzare și costul stocului valutei respective (sau cursul mediu al valutei cumpărate) multiplicată la volumul vânzărilor. Pe parcursul anului 2017 veniturile obținute au fost generate preponderent datorită vânzărilor de valută, când diferența dintre cursul de vânzare și costul stocului valutelor a fost semnificativă.

Pierderile nete nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare se formează în rezultatul reevaluării zilnice a stocurilor valutare ca diferența dintre cursul oficial al leului moldovenesc în raport cu valutele străine care formează stocurile valutare respective și reevaluării conturilor Fondului Monetar Internațional pe parcursul anului financiar.

24. (Pierderi) /venituri din reevaluarea valorilor mobiliare

	2017 MII LEI	2016 MII LEI
(Pierderi) /venituri nete realizate din valori mobiliare investiționale	(8,540)	26,214
(Pierderi) nete nerealizate din reevaluarea valorilor mobiliare investiționale în sold la sfârșitul anului	(28,889)	(18,146)
	(37,429)	**8,068**

Deloitte.
marked for identification
purposes only

25. Alte venituri

	2017 MII LEI	2016 MII LEI
Venituri aferente serviciilor de decontare în Sistemul Automatizat de Plăți Interbancare	6,218	5,693
Venituri aferente operațiunilor cu numerar	17,451	21,531
Venituri din vânzarea bancnotelor comemorative și monedelor comemorative și jubiliare	3,212	2,151
Venituri aferente serviciilor cu VMS	3,088	3,375
Alte venituri	78,855	4,459
	108,824	**37,209**

Alte venituri includ venituri din recuperarea unor cheltuieli aferente procedurilor de lichidare ale băncilor în proces de lichidare în sumă de 75,237 mii lei (2016: 0 mii lei).

26. Cheltuieli operaționale

	2017 MII LEI	2016 MII LEI
Cheltuieli aferente monedei naționale	53,157	7,445
Cheltuieli cu personalul	116,460	89,549
Cheltuieli cu servicii informaționale, consultanță și audit	40,973	60,266
Cheltuieli cu amortizarea imobilizărilor	29,795	22,247
Cheltuieli pentru întreținerea imobilizărilor corporale	7,982	7,023
Cheltuieli cu taxe și comisioane	11,782	3,173
Alte cheltuieli operaționale	9,540	8,791
	269,689	**198,494**

Urmare modificării art.34 al Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei, pe parcursul anului 2017 a fost lansată prima etapă a procesului de implementare graduală a unui nou sistem de salarizare bazat pe evaluarea posturilor, competențelor și performanței, sistem de remunerare ce ar permite întărirea capacității instituționale a Băncii, reținerea competențelor și sporirea competitivității pe piața muncii. Aceasta etapă a adus ca prim beneficiu uniformizarea și transparentizarea sistemului de salarizare.

Modificarea nivelului cheltuielilor cu personalul a fost determinată în principal de consolidarea capacității instituționale prin: activitatea în componență deplină (cu excepția unui viceguvernator) a organelor de conducere ale băncii, optimizarea structurii de state prin diminuarea numărului de posturi manageriale și reducerea unor posturi din activitatea de suport, fapt ce a condus la înregistrarea unor costuri cu reducerea personalului, dezvoltarea funcțiilor prin crearea subdiviziunilor specializate în domeniile de supraveghere, rezoluție, stabilitate financiară, etc., angajarea personalului de un nivel sporit de expertiză și cunoștințe. Totodată, creșterea sarcinilor reieșind din angajamentele asumate de Bancă conform acordurilor semnate cu partenerii externi de dezvoltare, de asemenea a avut un impact asupra nivelului cheltuielilor cu personalul.

Cheltuielile cu personalul includ și contribuțiile obligatorii de asigurare socială de stat în mărime de 20,668 mii lei și primele de asigurare obligatorie de asistență medicală în mărime de 4,042 mii lei (la 31 decembrie 2016: 15,737 mii lei și 3,025 mii lei respectiv).

La 31 decembrie 2017 numărul angajaților activi a constituit 437 (la 31 decembrie 2016: 424 angajați activi).

Cheltuielile din aplicarea ratei negative de remunerare a mijloacelor deținute pe conturile Nostro și Overnight în Euro pe parcursul anului 2017 au constituit 8,836 mii lei (2016: 624 mii lei).
Comisioanele aferente activelor și datoriilor financiare care nu sunt evaluate la valoarea justă constituie 2,723 mii lei (2016: 2,530 mii lei).

Deloitte.
marked for identification
purposes only

27. Părți afiliate

Pentru anul 2017 cheltuielile de remunerare aferente conducerii Băncii (membrii Comitetului executiv, membrii Consiliului de Supraveghere şi conducătorii de nivel mediu) au constituit 16,732 mii lei (la 31 decembrie 2016: 12,771 mii lei, inclusiv membrii Consiliului de Supraveghere).

Pentru anul 2017 cheltuielile cu contribuțiile obligatorii de asigurare socială de stat şi primele de asigurare obligatorie de asistență medicală aferente conducerii Băncii (membrii Comitetului executiv, membrii Consiliului de Supraveghere şi conducătorii de nivel mediu) au constituit 3,837 mii lei şi 751 mii lei respectiv (la 31 decembrie 2016: 2,911 mii lei şi 556 mii lei respectiv).

Banca acordă credite angajaților săi. Prezentarea în continuare reprezintă mişcarea creditelor acordate şi soldul la credite acordate conducerii Băncii:

	Sold la 1 ianuarie	Credite acordate	Rambursări	Sold la 31 decembrie
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
2016	5,114	1,121	(879)	5,356
2017	5,356	-	(1,053)	4,303

Creditele au fost acordate la rate ale dobânzii aplicabile pentru toți salariații în condițiile prevăzute de actele normative interne ale Băncii. Aceste credite sunt asigurate prin garanții depuse de fiecare persoană beneficiară, care la situația din 31 decembrie 2017 aveau o valoare de gaj în suma de 6,697 mii lei (la 31 decembrie 2016: 8,019 mii lei).

La data de 31 decembrie 2017 aceste credite erau clasificate în categoria creditelor standard şi nu au fost formate reduceri pentru pierderi din deprecierea acestora.

Luând în considerație prevederile art. 1 al Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei, care stipulează expres că Banca este o persoană juridică publică autonomă responsabilă față de Parlament, Guvernul și alte entități afiliate Guvernului nu sunt considerate a fi părți afiliate ale Băncii.

28. Angajamente şi obligațiuni condiționate

Cambii emise

La 31 decembrie 2017 valoarea cambiei emisă de către Bancă în favoarea Fondului Monetar Internațional pentru asigurarea creditelor primite în cadrul Angajamentelor EFF a constituit 2,920,250 mii lei (la 31 decembrie 2016: 3,555,587 mii lei).

Angajamente investiționale

La data de 29 decembrie 2017, Banca Mondială, în cadrul programului de gestionare externă a rezervelor, a încheiat o tranzacție de cumpărare a valorii mobiliare în valoare nominală de 8,500 mii USD (echivalent în lei de 145,352 mii lei) , iar BNM 2 tranzacții de cumpărare a valorilor mobiliare în valoare nominală de 54,500 mii USD (echivalent în lei de 931,961 mii lei), toate având data valutei 2 ianuarie 2018 (data decontării).

Deloitte.
marked for identification
purposes only

28. Angajamente şi obligaţiuni condiţionate (continuare)

Angajamente de creditare

La situația din 31 decembrie 2017 nu există angajamente condiționale cu caracter creditor (la 31 decembrie 2016 nu existau angajamente condiționale cu caracter creditor).

La 31 decembrie 2017 (precum şi la 31 decembrie 2016) nu exista nici o datorie cu termen de prescripție expirat.

Angajamente de capital

La 31 decembrie 2017, în conformitate cu contractele încheiate, Banca era angajată să onoreze pe parcursul anilor viitori obligațiile financiare aferente achizițiilor de imobilizări corporale şi necorporale aferente activității Băncii în sumă de circa 481 mii EUR sau circa 9,811 mii lei (la 31 decembrie 2016: circa 1,001 mii EUR şi 41 mii USD sau circa 21,735 mii lei).

Litigii şi obligaţiuni condiţionate

La 31 decembrie 2017 Banca a fost implicată în 24 litigii judiciare, în 23 din care participă în calitate de pârât şi în 1 în calitate de reclamant.

La situația din 31 decembrie 2017 (precum şi la situația din 31 decembrie 2016) Banca nu a înregistrat provizioane pentru litigii, deoarece nu consideră că există dovezi suficiente de eventuale ieşiri viitoare de fluxuri economice aferente acestora.

29. Evenimente ulterioare

În martie 2018 Comitetul executiv al Băncii Naționale a Moldovei (BNM) a aprobat un set de măsuri pentru înființarea Depozitarului central unic al valorilor mobiliare (DCU).

DCU este creat în baza Legii cu privire la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare, adoptată în anul 2016, şi va fi singura instituție din Republica Moldova care va desfăşura activități de evidență, depozitare şi decontare a valorilor mobiliare de stat şi corporative.

Depozitarul este creat cu scopul de a garanta siguranța pentru proprietarii de valori mobiliare, a asigura transparența şi a dezvolta instrumente noi pe pieţele financiare. Acesta va fi construit după modele similare de pe pieţele financiare internaționale avansate şi va contribui la atingerea obiectivului BNM de transparentizare a acționariatului în băncile licențiate.

La 29 martie 2018, a avut loc adunarea generală a acționarilor de constituire a Depozitarului central unic al valorilor mobiliare în cadrul căreia a fost aprobată decizia de înființare a DCU. Cota Băncii Naționale în capitalul Depozitarului Central Unic constituie 98.36% în valoare de 24 milioane lei. Înregistrarea de stat a Depozitarul central unic a avut loc la 4 aprilie 2018.

Deloitte.
marked for identification
purposes only